

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการ พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

รอบ 6 เดือน

(1 ตุลาคม 2563 - 31 มีนาคม 2564)

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พฤษภาคม 2564

รายงานผลการดำเนินงาน
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

รอบ 6 เดือน
(1 ตุลาคม 2563 - 31 มีนาคม 2564)

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของรายได้ พัฒนาศักยภาพประชากรผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงทรัพยากร ปัจจัยการผลิต และได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการตลาด ผ่านการดำเนินงานร่วมกันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2,092.5879 ล้านบาท โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ สรุปผลการติดตามในรอบ 6 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564) ได้ ดังนี้

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ในภาพรวมมีการเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว 640.5453 ล้านบาท ร้อยละ 30.61 มีประสิทธิภาพการเบิกจ่ายที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.53 (คะแนนเต็ม 5) โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีผลการเบิกจ่ายสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 53.07 รองลงมาเป็นสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ร้อยละ 38.56 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 35.71 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 35.32 ที่เหลือมีผลเบิกจ่ายน้อยกว่าร้อยละ 30 มาจากปัจจัยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อแผนงานและแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ ไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ และการจัดสรรงบประมาณลงสู่ระดับพื้นที่ล่าช้าในบางโครงการ

ผลการดำเนินงานในภาพรวม ยังมีผลการดำเนินงานค่อนข้างน้อย จากปัจจัยที่กล่าวข้างต้น โดยผลการดำเนินงานในแนวทางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) สามารถสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต จัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรและผู้ไร้ที่ดินทำกิน รวมทั้งสิ้น 10,968 ราย หรือร้อยละ 5.43 ของเป้าหมาย 202,000 ราย (เป็นผลที่เกิดจากการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในส่วนของการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน โดยกระทรวงมหาดไทย มีการชะลอการดำเนินงาน) นอกจากนี้ สามารถส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผ่านศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร รวม 77,302 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.11 ของเป้าหมาย 192,722 ราย ในส่วนของโครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าหมาย 400 ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ

แนวทางที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง) สามารถพัฒนาสถาบัน/วิสาหกิจชุมชนผ่านโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร รวม 1,054 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 59.45 ของเป้าหมาย 1,773 กลุ่ม ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการดำเนินงานในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับกลุ่มที่ดำเนินการโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีก 25 ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ และพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนผ่านโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน ร่วมกันระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์ รวม 1,667 ราย ร้อยละ 7.67 ของเป้าหมาย 21,740 ราย (ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผน 17,640 ราย ยังไม่มีผลการดำเนินงาน) รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ่าน 2 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

ในชุมชน และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน มีเป้าหมายรวม 4,642 ผลิตภัณฑ์ มีผลการดำเนินงานแล้ว 166 ผลิตภัณฑ์ (เป็นผลการดำเนินงานในส่วนของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) สำหรับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแผนดำเนินการ 9 ผลิตภัณฑ์ อยู่ระหว่างการจ้างเหมาผลิตผลิตภัณฑ์ และทดลองผลิตภัณฑ์

แนวทางที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการตลาด (ปลายทาง) ดำเนินการส่งเสริมผ่าน 4 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร ดำเนินการแล้ว 31 แห่ง หรือร้อยละ 12.11 ของเป้าหมาย 256 แห่ง โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน รวม 91 แห่ง หรือร้อยละ 10.03 ของเป้าหมาย 907 แห่ง โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไก และโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น โดยพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน ด้านการบริหารจัดการ/การตลาด รวม 70 ราย จากเป้าหมาย 10,790 ราย และจ้างศึกษาการส่งเสริม การพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร 1 เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการจัดจ้าง รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานฯ เสนอผลการติดตามแล้ว 1 ครั้ง

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ ผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานฯ ในรอบ 6 เดือน พบประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ซึ่งมีปัจจัยหลัก คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมาเป็นการบริหารจัดการ ทั้งในประเด็นที่มาจากการจัดสรรงบประมาณ เจ้าหน้าที่ และผู้เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หน่วยงานต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมทางสาธารณสุข ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานได้ บางโครงการได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมโดยนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาปรับใช้บ้างแล้ว เช่น การไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊ก หรือการนำโปรแกรม Zoom มาใช้ในการประชุม การอบรมกลุ่มเป้าหมาย และการสำรวจข้อมูลการติดตามโครงการผ่านระบบออนไลน์ โดยเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่บางราย เห็นว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าอบรมกับเจ้าหน้าที่ ขาดการฝึกปฏิบัติจริง และยังไม่เหมาะกับเกษตรกร ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริงควบคู่กับการให้ความรู้ภาคทฤษฎี สำหรับกรณีบางพื้นที่มีจำนวนผู้สมัครเข้าร่วมโครงการน้อย ควรพิจารณาให้จัดกิจกรรมร่วมกับพื้นที่ใกล้เคียง

2. ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นการจัดสรรงบประมาณสู่ระดับพื้นที่ล่าช้า เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณเป็นลักษณะทยอยเป็นงวด ไม่ชัดเจนว่าจะจัดสรรครบตามวงเงินที่ผ่านการพิจารณาจากกรมการคลัง เป็นปัญหาในการบริหารจัดการงบประมาณทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ บางโครงการงบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายสนใจเข้าร่วมโครงการจำนวนมาก รวมทั้งการกระจายของพื้นที่เป้าหมายที่ห่างไกล ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มสำหรับการเดินทางไปปฏิบัติงาน และไม่เพียงพอในส่วนของเงินรางวัลการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ควรให้ระดับพื้นที่เป็นผู้เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากรู้บริบทในพื้นที่ดีกว่า และสนับสนุนเงินทุนโดยตรงแก่กลุ่มเป้าหมาย

3. ด้านการชี้แจงโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ เห็นว่า ยังขาดความชัดเจนในการชี้แจงตั้งแต่เริ่มโครงการ ไม่มีการจัดทำคู่มือ หรือคู่มือการปฏิบัติงานจากส่วนกลางมายังพื้นที่ล่าช้า ส่งผลให้การบูรณาการงานไม่มีประสิทธิภาพ และมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในแนวทางการปฏิบัติงาน

4. ด้านกลุ่มเป้าหมาย

4.1 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ขาดการกำหนดกรอบการรับสมัครตามคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ ทำให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากกว่าเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ ส่งผลต่องบประมาณที่ได้รับจัดสรร แนวทางของโครงการขัดแย้งกับการบริหารงานของสหกรณ์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์แต่ละแห่งไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางของโครงการได้ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขการสนับสนุนอย่างเป็นทางการให้ผู้เข้าร่วมโครงการยังไม่ชัดเจน

4.2 ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมีความหลากหลาย บางรายเพิ่งเริ่มทำการเกษตร และอยู่กระจ่ายในพื้นที่ห่างไกล ทำให้เกิดความยุ่งยากในการประสานงาน บางส่วนเปลี่ยนใจไม่เข้าร่วมโครงการ ทำให้การส่งเสริมไม่เป็นไปตามแผน ทั้งนี้ ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการคาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนเงินทุน ปัจจัยการผลิต และสิทธิในที่ดินทำกิน ต้องการความรู้เพิ่ม และต้องการให้เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด

ดังนั้น ในการจัดทำโครงการควรมีการกำหนดคุณสมบัติหรือเกณฑ์กลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายถึงสิทธิและผลประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ช่วงแรกของโครงการ

5. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เห็นว่า เจ้าหน้าที่ยังมีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตรไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานส่วนกลางหรือหน่วยงานภาคี โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านวิชาการ การผลิตด้านการเกษตร จึงควรมีการประสานกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง เป็นต้น เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร รวมทั้งจัดอบรมหลักสูตรการเป็นวิทยากรให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านการเกษตรในเบื้องต้น ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร

คำนำ

รายงานการติดตามความก้าวหน้า แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำขึ้นเพื่อติดตามความก้าวหน้า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบการประเมินผลติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการสำรวจข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ เป็นการรายงานผลในรอบ 6 เดือน ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ต้องขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกรที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการติดตามฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการโครงการภายใต้แผนงานฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมาย

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
เดือนพฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 สาระสำคัญของแผนงาน	1
1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงาน	2
1.3 เป้าหมายและงบประมาณ	2
1.4 วิธีการดำเนินงาน	5
1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ	6
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการติดตาม	7
2.1 ความสำคัญของการติดตาม	7
2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม	7
2.3 ขอบเขตการติดตาม	7
2.4 วิธีการติดตาม	8
2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม	9
บทที่ 3 ผลการติดตามการดำเนินงาน	11
3.1 ภาพรวม	11
3.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ	11
3.1.2 กิจกรรม	14
3.1.3 ผลการดำเนินงานภาพรวม	15
3.1.4 ความพึงพอใจ	18
3.1.5 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ	19
3.2 ผลการดำเนินงานรายโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	21
3.2.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	21
3.2.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	25
3.2.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.4 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอก ภาคเกษตร : กิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพ การเกษตร	36
3.2.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	44
3.2.6 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	50
1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม : กรมหม่อนไหม	51
2) กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่เกษตร แผนใหม่ : กรมพัฒนาที่ดิน	57
3) กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร : กรมส่งเสริมการเกษตร	58
3.2.7 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/ วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน : กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	68
3.2.8 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน : กิจกรรมแนวทางการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ภาคการเกษตร (Agricultural Service Provider : ASP)	75
3.2.9 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	77
3.2.10 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	81
1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว : กรมการค้าข้าว	82
2) กิจกรรมตลาดสินค้าเกษตรหรือตลาดเกษตรกร : กรมส่งเสริมการเกษตร	85
3) กิจกรรมพัฒนากลไกตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร : กรมส่งเสริมสหกรณ์	88
3.2.11 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	90
3.2.12 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	93
3.2.13 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	94

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1.1	งบประมาณสำหรับดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกกระทรวง	2
ตารางที่ 1.2	งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง	3
ตารางที่ 2.1	ช่วงระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่	7
ตารางที่ 2.2	ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดการติดตามผลการดำเนินงาน (ภาพรวม)	8
ตารางที่ 2.3	สรุปเกณฑ์การวัดความสำเร็จ	9
ตารางที่ 3.1	สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกรายกระทรวง	12
ตารางที่ 3.2	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำแนกรายโครงการ	13
ตารางที่ 3.3	ผลการสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต	15
ตารางที่ 3.4	ผลการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	16
ตารางที่ 3.5	ผลการพัฒนาสถาบัน/วิสาหกิจชุมชน	16
ตารางที่ 3.6	ผลการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน	17
ตารางที่ 3.7	ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์	17
ตารางที่ 3.8	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานภาพรวมของโครงการ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	18
ตารางที่ 3.9	ผลการดำเนินงานโครงการ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	23
ตารางที่ 3.10	การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	26
ตารางที่ 3.11	การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	30
ตารางที่ 3.12	การประชาสัมพันธ์โครงการ	32
ตารางที่ 3.13	การสมัครเข้าร่วมโครงการ และการคัดเลือกเกษตรกร	33
ตารางที่ 3.14	การพัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมเกษตรกร	34
ตารางที่ 3.15	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร : กิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตร	35
ตารางที่ 3.16	การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	37
ตารางที่ 3.17	บุคลากร	38
ตารางที่ 3.18	องค์ความรู้ที่ใช้ในการส่งเสริมและถ่ายทอด	39
ตารางที่ 3.19	กิจกรรมของโครงการ	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 3.20	การส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตร	40
ตารางที่ 3.21	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	41
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	
ตารางที่ 3.22	การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	45
ตารางที่ 3.23	ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	47
ตารางที่ 3.24	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	48
	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	
	1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม : กรมหม่อนไหม	
ตารางที่ 3.25	ผลการคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย	52
ตารางที่ 3.26	ประเภทของปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่สนับสนุนให้เกษตรกร	53
ตารางที่ 3.27	การประชุมชี้แจงโครงการ และการติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกร	54
ตารางที่ 3.28	จำนวนกลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	55
ตารางที่ 3.29	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	56
	2) กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่เกษตรแผนใหม่ : กรมพัฒนาที่ดิน	
ตารางที่ 3.30	จำนวนพื้นที่และจำนวนเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการ	57
ตารางที่ 3.31	แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร	57
	3) กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร : กรมส่งเสริมการเกษตร	
ตารางที่ 3.32	จำนวนเกษตรกรเป้าหมาย	59
ตารางที่ 3.33	การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกร	62
ตารางที่ 3.34	จำนวนครั้งการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร	64
ตารางที่ 3.35	การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	66
ตารางที่ 3.36	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	67
	โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	
ตารางที่ 3.37	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	69
ตารางที่ 3.38	การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการ	70
ตารางที่ 3.39	การสนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 3.40	การส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน	71
ตารางที่ 3.41	การส่งเสริมการแปรรูป	72
ตารางที่ 3.42	การพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ	72
ตารางที่ 3.43	การอบรมการทำบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชน	73
ตารางที่ 3.44	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	74
	โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน	
	: กิจกรรมแนวทางการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาคการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP)	
ตารางที่ 3.45	พื้นที่สำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลังโรงงาน	75
	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	
ตารางที่ 3.46	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	78
ตารางที่ 3.47	ผลิตภัณฑ์และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตที่ผ่านการคัดเลือก	79
ตารางที่ 3.48	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	79
	โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	
	1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว : กรมการค้าข้าว	
ตารางที่ 3.49	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	83
ตารางที่ 3.50	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	84
	2) กิจกรรมตลาดสินค้าเกษตรหรือตลาดเกษตรกร : กรมส่งเสริมการเกษตร	
ตารางที่ 3.51	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	85
ตารางที่ 3.52	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	87
	3) กิจกรรมพัฒนากลไกตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร : กรมส่งเสริมสหกรณ์	
ตารางที่ 3.53	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	88
ตารางที่ 3.54	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	89
	โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	
ตารางที่ 3.55	การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ	91
ตารางที่ 3.56	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ	92

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	6
แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงระดับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ	
ภาพที่ 3.1	14
ภาพที่ 3.2	14
ภาพที่ 3.3	14
โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	
ภาพที่ 3.4	22
ภาพที่ 3.5	22
ภาพที่ 3.6	22
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	
ภาพที่ 3.7	26
ภาพที่ 3.8	26
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	
ภาพที่ 3.9	31
ภาพที่ 3.10	31
ภาพที่ 3.11	32
ภาพที่ 3.12	33
โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร : กิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตร	
ภาพที่ 3.13	37
ภาพที่ 3.14	37
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	
ภาพที่ 3.15	46
ภาพที่ 3.16	46

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	
	1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหอมเลี้ยวใหม่ ดำเนินการโดย กรมหม่อนไหม	
ภาพที่ 3.17	ความทันเวลาของงบประมาณ	51
ภาพที่ 3.18	ความเพียงพอของงบประมาณ	51
ภาพที่ 3.19	แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตให้เกษตรกร	53
ภาพที่ 3.20	แผนการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร	54
ภาพที่ 3.21	แผนการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม	55
	2) กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่เกษตรแผนใหม่ ดำเนินการ โดยกรมพัฒนาที่ดิน	
ภาพที่ 3.22	ความทันเวลาของงบประมาณ	58
ภาพที่ 3.23	ความเพียงพอของงบประมาณ	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 สาระสำคัญของแผนงาน

ปัญหาด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรและแรงงานทั่วไป ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคง ส่วนมากประสบปัญหาการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงที่ดินทำกิน การเข้าถึงแหล่งทุน ขาดองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการวางแผนการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ รัฐบาลจึงกำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันมีคุณธรรมและเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่เกิดการสร้างอาชีพ และกระจายรายได้และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ จำนวน 14 แผนงาน มีแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากเป็น 1 ใน 14 แผนงาน เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการของหน่วยรับงบประมาณสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โดยมีกรอบแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนตั้งแต่ตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการฯ และมอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขอบเขต ภารกิจ เป้าหมายร่วมแนวทาง การดำเนินงาน ตัวชี้วัด หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละเป้าหมาย และหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมครบถ้วน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ดำเนินการใน 3 แนวทาง ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ซึ่งในแต่ละแนวทางจะมีการขับเคลื่อนเพื่อไปสู่เป้าหมายของแผนงานบูรณาการ โดยแนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) เป็นการเตรียมความพร้อมของรายบุคคลเพื่อให้พร้อมรับการพัฒนา อาทิ การเข้าถึงที่ดินทำกิน ลดปัญหาหนี้สิน สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุน กองทุนชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง) เป็นการพัฒนาเกษตรกรรายย่อย และผู้มีรายได้น้อยที่มีความพร้อมระดับบุคคลแล้ว โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม เพื่อพัฒนาอาชีพ การให้บริการทางการเกษตรในชุมชน สร้างผลิตภัณฑ์/พัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความพร้อม และศักยภาพของกลุ่ม เพื่อสร้างรายได้ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง) เป็นการพัฒนาต่อยอดกลุ่มที่มีความสามารถในการทำผลิตภัณฑ์แล้ว เพื่อเชื่อมโยงตลาด หรือสนับสนุนให้เข้าถึงตลาดทั้ง online และ offline เพื่อให้มีรายได้อย่างยั่งยืน อาทิ การส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร ส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างตลาดซัพพลายเชนทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น ส่งเสริมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนานิวาสติกชุมชน

ให้เป็นหมู่บ้านทำมาค้าขาย พัฒนาระบบการบริหารจัดการร้านค้า ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและฐานข้อมูลเพื่อบริหารร้านค้าปลีกยุคใหม่สู่ Smart โซลช่วย และพัฒนาสินค้าชุมชนเข้าสู่ตลาดออนไลน์ Offline 2 Online (B2C) สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพทางการค้า ธุรกิจชุมชน พัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน สร้างและส่งเสริมเครือข่ายตลาดสินค้าเกษตรและตลาดเกษตรกร ส่งเสริมช่องทางการตลาดด้วยกลไกประชารัฐ เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงาน

เพื่อให้ชุมชนและเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชากร โดยพัฒนาประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพประชากรผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงทรัพยากร ปัจจัยการผลิต และได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการตลาด

1.3 เป้าหมายและงบประมาณ

1.3.1 เป้าหมาย ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.00

1.3.2 งบประมาณ จำนวน 2,092.5879 ล้านบาท เป็นในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1,000.0879 ล้านบาท ที่เหลือเป็นในส่วนของ 5 กระทรวง คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ (สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ) จำนวน 1,092.5000 ล้านบาท (ตารางที่ 1.1)

จำแนกตามแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง เป็นงบประมาณสำหรับดำเนินการในแนวทางที่ 1 พัฒนาด้านศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) วงเงิน 852.1425 ล้านบาท แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง) วงเงิน 518.6594 ล้านบาท และแนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง) วงเงิน 721.7860 ล้านบาท (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.1 งบประมาณสำหรับดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกกระทรวง

กระทรวง	งบประมาณ (ล้านบาท)
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1,000.0879
2. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	109.6137
3. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	31.8528
4. กระทรวงพาณิชย์	141.5967
5. กระทรวงมหาดไทย	787.6339
6. กระทรวงอุตสาหกรรม	20.4653
7. หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ (สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ)	1.3376
รวม	2,092.5879

ที่มา : เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2564

ตารางที่ 1.2 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)		852.1425
1.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	1) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	238.0999
1.2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน	1) กรมการพัฒนาชุมชน	76.0200
1.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	1) กรมส่งเสริมการเกษตร 2) กรมประมง 3) กรมปศุสัตว์ 4) กรมวิชาการเกษตร 5) กรมหม่อนไหม 6) กรมพัฒนาที่ดิน 7) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 8) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	193.5479 31.0578 20.3444 22.3293 5.2146 8.3825 26.3834 9.7500
	รวม	317.0099
1.4 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	1) กรมส่งเสริมการเกษตร 2) กรมการข้าว 3) กรมปศุสัตว์ 4) กรมหม่อนไหม 5) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 6) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	47.4848 22.3858 3.3352 4.2780 23.8868 48.0000
	รวม	149.3706
1.5 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 3) สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	3.7157 2.7806 1.3376
	รวม	7.8339
1.6 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	1) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	8.4960
1.7 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2) กรมประมง 3) กรมปศุสัตว์ 4) กรมพัฒนาที่ดิน 5) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 6) กรมส่งเสริมการเกษตร	4.6202 6.8142 9.2710 14.0145 16.4713 4.1210
	รวม	55.3122

ตารางที่ 1.2 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง (ต่อ)

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)		518.6594
2.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	1) กรมหม่อนไหม	9.0839
	2) กรมพัฒนาที่ดิน	6.5731
	3) กรมส่งเสริมการเกษตร	26.7297
	4) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	23.3568
	รวม	65.7435
2.2 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการ/ วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	1) กรมส่งเสริมการเกษตร	38.5147
	2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	11.0990
	3) กรมการพัฒนาชุมชน	23.3650
	4) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	13.5000
	รวม	86.4787
2.3 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน	1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	2.2840
2.4 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	1) สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	20.4653
	2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	0.3133
	รวม	20.7786
2.5 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	1) กรมปศุสัตว์	1.7955
	2) กรมการพัฒนาชุมชน	280.2787
	3) สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	47.0400
	4) กรมวิทยาศาสตร์บริการ	14.0444
	5) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	0.2160
รวม	343.3746	
แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง)		721.7860
3.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	1) กรมการค้าข้าว	28.4170
	2) กรมส่งเสริมการเกษตร	8.8575
	3) กรมส่งเสริมสหกรณ์	22.8982
	4) กรมการค้าภายใน	97.1247
	รวม	157.2974
3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและธุรกิจชุมชน	1) กรมส่งเสริมสหกรณ์	107.2008
	2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	10.4561
	รวม	117.6569
3.3 โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่า ทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	1) กรมการพัฒนาชุมชน	407.9702
	2) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	30.9720
	รวม	438.9422

ตารางที่ 1.2 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง (ต่อ)

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง) (ต่อ)		
3.4 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	2.3610
3.5 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาระบบส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	5.5285
รวมทั้งสิ้น		2,092.5879

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาระบบส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4 วิธีการดำเนินงาน

1.4.1 แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)

- 1) สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต
 - 1.1) บริหารจัดการที่ดิน
 - 1.2) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุน
 - 1.3) บริการจัดการหนี้
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ
 - 2.1) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร
 - 2.2) พัฒนาศักยภาพและอาชีพของประชาชนในชุมชน

ตัวชี้วัดแนวทาง

- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกินไม่น้อยกว่า 200,000 ราย
- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไม่น้อยกว่า 190,000 ราย

1.4.2 แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)

- 1) พัฒนาผู้ประกอบการ
 - 1.1) พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน/วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มต่าง ๆ /เกษตรกรรุ่นใหม่
 - 1.2) การให้บริการทางการเกษตรในชุมชน (Service Provider & Agritech)
- 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์
 - 2.1) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน
 - 2.2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

ตัวชี้วัดแนวทาง

- จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1,700 กลุ่ม
- จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 21,000 ราย
- จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,600 ผลิตภัณฑ์

1.4.3 แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง)

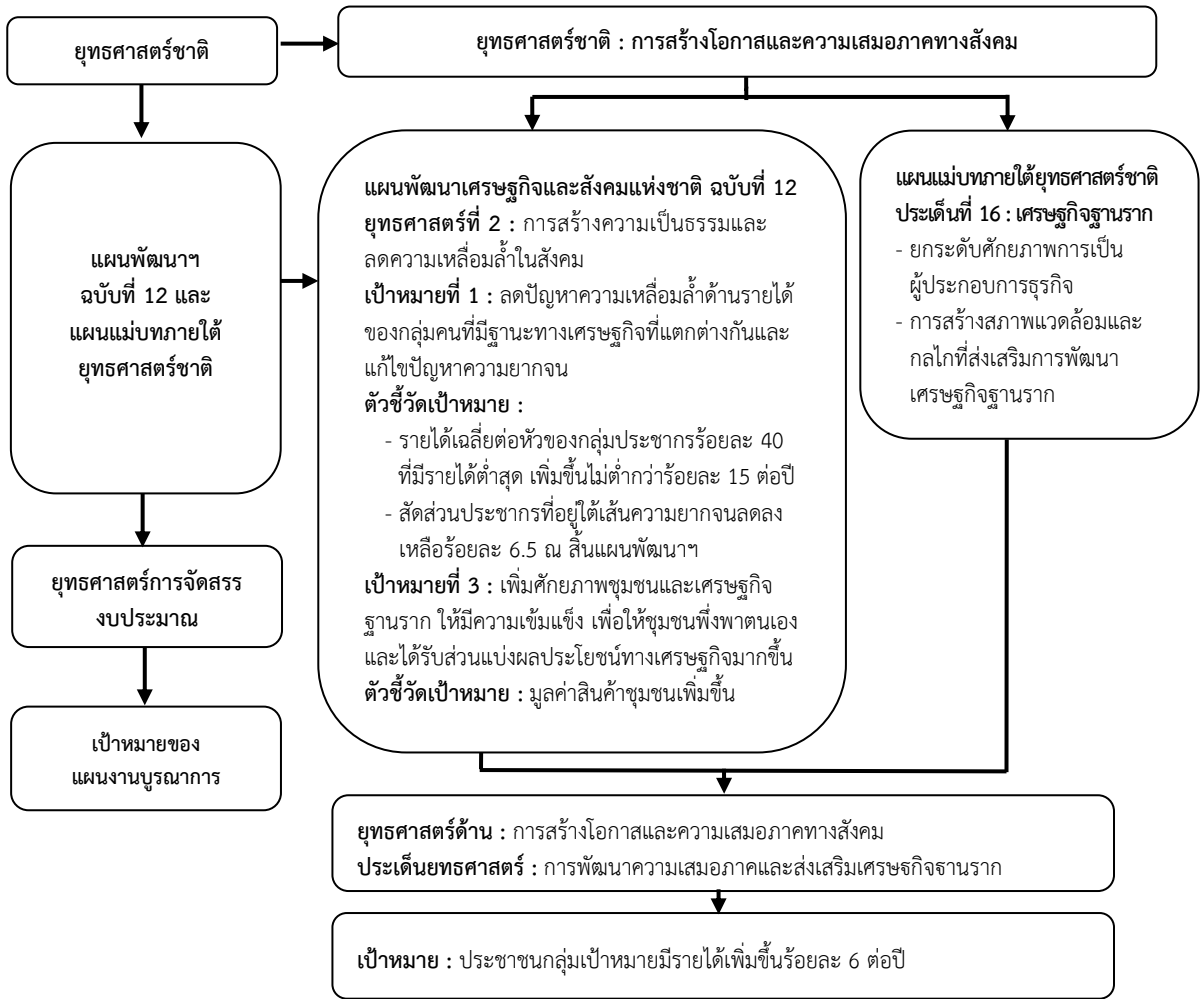
- 1) พัฒนาระบบตลาด
- 2) พัฒนาศักยภาพการค้าเงินธุรกิจของสถาบัน (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ธุรกิจชุมชน)
- 3) พัฒนากลไก อาทิ สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน วิสาหกิจชุมชน บริหารจัดการความเสี่ยงภาคการเกษตร
- 4) การติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัดแนวทาง

- รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.00

1.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม

ภาพที่ 1.1 แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงระดับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ

เพื่อช่วยลดปัญหาความยากจนของประชาชนโดยประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจนลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.00

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 ความสำคัญของการติดตาม

แผนบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีการบูรณาการร่วมกับหลายกระทรวง หลายหน่วยงาน มีการดำเนินการมาตั้งแต่ ปี 2563 มีความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทหลักภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานรากแผนย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อม และกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ข้อ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เป็นโครงการสำคัญในการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก และดำเนินการต่อเนื่องในปี 2564 จึงเห็นควรติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ผลได้ และผลลัพธ์ เบื้องต้น รวมทั้งข้อค้นพบ เพื่อนำไปใช้กำกับดูแล ปรับปรุงการดำเนินงานภายใต้แผนงานต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานเชิงลึกของโครงการภายใต้แผนงานฯ ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3 ขอบเขตการติดตาม

2.3.1 พื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของโครงการภายใต้แผนงานฯ จำนวน 12 โครงการ

2.3.2 กลุ่มเป้าหมาย เป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยสุ่มสัมภาษณ์ตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.3.4 ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล การจัดทำรายงาน และประเด็นการติดตาม

1) ข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวม จัดเก็บผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการ เชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้บันทึกผลการดำเนินงาน และผลการเบิกจ่าย ทุกวันที่ 10 ของเดือน

2) ข้อมูลในพื้นที่ จัดเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลในพื้นที่

ครั้งที่	จัดเก็บข้อมูล	จัดทำรายงาน	ประเด็นการติดตามประเมินผล
1	ก.พ. - มี.ค. 64	เม.ย. - พ.ค. 64	การจัดสรรงบประมาณ กระบวนการ การรับทราบข้อมูล การมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ
2	มิ.ย. - ก.ค. 64	ส.ค. - ก.ย. 64	การเบิกจ่ายงบประมาณ กิจกรรม ผลได้ ผลลัพธ์เบื้องต้น ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ที่มา : ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.4 วิธีการติดตาม

เป็นการดำเนินการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ ประเภท และแผนแบบของการประเมินผลโครงการมาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานฯ ดังนี้

2.4.1 รูปแบบการติดตาม เป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย กับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2.4.2 แผนแบบการติดตาม การติดตามผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ใช้แผนการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่กำหนด

2.4.3 ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 2.2 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดการติดตามผลการดำเนินงาน (ภาพรวม)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ใช้จ่ายนำเข้า	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่าย	- ร้อยละ 100.00
2. กิจกรรม	- มีการดำเนินงานตามกระบวนการที่กำหนด	- เท่ากับเป้าหมาย
3. ผลได้	- จำนวนกลุ่มเป้าหมาย/ผลจากการทำกิจกรรม	- เท่ากับเป้าหมาย
4. ผลลัพธ์เบื้องต้น	- ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีการนำความรู้/ปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ - ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีการเปลี่ยนแปลง (การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การเพิ่มรายได้) (ถ้ามี) - ชุมชน (เกษตรกร) มีรายได้เพิ่มขึ้น (ถ้ามี)	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00
5. ทศนคติต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ - ระดับความคิดเห็นต่อโครงการ (การจัดสรรงบประมาณ กระบวนการดำเนินงาน การสนับสนุนปัจจัย ฯลฯ)	- ระดับมากขึ้นไป - ระดับมากขึ้นไป

หมายเหตุ : ประเด็นที่ 4 จะดำเนินการในรอบ 12 เดือน

2.4.4 วิธีการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ 2 รูปแบบ คือ การติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการติดตามข้อมูลระดับพื้นที่ โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในรอบ 6 เดือน และ 12 เดือน

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงาน มีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลงานที่ทำได้อ}}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}} \times 100$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง}}{\text{งบประมาณตามแผน}} \times 100$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย}}{\text{จำนวนโครงการทั้งหมดภายใต้แผนงานฯ}} \times 100$$

ตารางที่ 2.3 สรุปเกณฑ์การวัดความสำเร็จ

มิติ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน				
		1	2	3	4	5
ประสิทธิภาพ	- ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง	60	70	80	90	100
	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง	80	85	90	95	100
ประสิทธิผล	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของโครงการ	60	70	80	90	100

2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม

2.5.1 ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการโครงการภายใต้แผนงาน บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2.5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลการติดตาม ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงแก้ไขโครงการ ในส่วนที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 3

ผลการติดตามการดำเนินงาน

ด้วยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ได้ทำการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ จำนวน 12 โครงการ การรายงานครั้งนี้เป็นการรายงานผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน เป็นข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564 จากการรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการสำรวจข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ดังนี้

3.1 ภาพรวม

3.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ในภาพรวมของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน (กลางทาง) และการพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการตลาด (ปลายทาง) รวม 6 กระทรวง 21 หน่วยงาน เป็นเงิน 2,092.5879 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีผลเบิกจ่ายรวม 640.5456 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.61 หรือมีประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณในระดับน้อยที่สุด ที่ค่าคะแนน 1.53 (คะแนนเต็ม 5) ซึ่งถ้าพิจารณาในแต่ละกระทรวงจะพบว่า กระทรวงพาณิชย์มีผลการเบิกจ่ายเพียงร้อยละ 9.78 ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้ประกอบการฐานราก 300 ราย แต่ดำเนินการไปได้เพียง 72 ราย และส่งเสริมตลาดชุมชนกับพัฒนาผู้ประกอบการด้านการบริหารจัดการและการตลาด ยังดำเนินการได้ค่อนข้างน้อย บางกิจกรรมอยู่ระหว่างการคัดเลือกตลาดชุมชน และเกิดความล่าช้าในกระบวนการจัดจ้าง มีการอุทธรณ์ผลการพิจารณาประกวดราคา และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผลการเบิกจ่ายน้อย (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
จำแนกรายกระทรวง

หน่วย : ล้านบาท

กระทรวง/หน่วยงาน	งบประมาณ		ร้อยละ	ค่าคะแนน ความสำเร็จ (เต็ม 5 คะแนน)
	แผน	ผล		
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1,000.0879	357.1329	35.71	1.79
2. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	109.6137	58.1731	53.07	2.65
3. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	31.8528	11.2494	35.32	1.77
4. กระทรวงพาณิชย์	141.5967	13.8502	9.78	0.49
5. กระทรวงมหาดไทย	787.6339	195.3626	24.80	1.24
6. กระทรวงอุตสาหกรรม	20.4653	4.2616	20.82	1.04
7. หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ (สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ)	1.3376	0.5158	38.56	1.93
รวมทั้งหมด	2,092.5879	640.5456	30.61	1.53

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำหรับในส่วนของผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 13 โครงการ พบว่า มีประสิทธิภาพการเบิกจ่ายน้อยที่สุด ที่ค่าคะแนน 1.79 (คะแนนเต็ม 5) ซึ่งปัญหาใหญ่ที่ทุกโครงการพบเป็นเรื่องของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ เพราะส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมส่งเสริมและจัดอบรม ซึ่งต้องมีการรวมตัวของกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีประเด็นการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ล่าช้าในบางโครงการ ส่งผลให้หน่วยปฏิบัติงานระดับพื้นที่จัดทำโครงการและขออนุมัติงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงาน ซึ่งในปีนี้การจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณเป็นลักษณะทยอยมาเป็นงวดไม่แน่นอน ทำให้ส่วนกลางมีปัญหาในการบริหารวงเงินงบประมาณทั้งในส่วนกลางและกระจายลงพื้นที่ อีกส่วนหนึ่งเป็นประเด็นที่เกิดจากในพื้นที่ที่ทำให้หน่วยงานไม่สามารถปฏิบัติงานได้ คือ เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับผลผลิต (ตารางที่ 3.2)

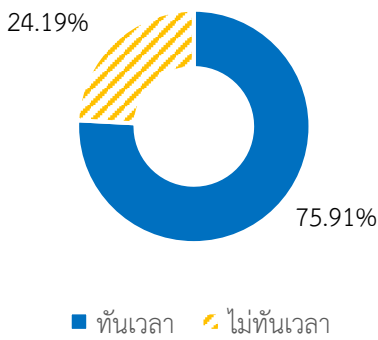
ตารางที่ 3.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำแนกรายโครงการ

โครงการ	งบประมาณ		ร้อยละ	ค่าคะแนน ความสำเร็จ (เต็ม 5 คะแนน)
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย		
หน่วย : ล้านบาท				
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	718.2889	239.6709	33.37	1.67
1.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส	238.0999	93.5156	39.28	1.96
1.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร	317.0099	98.0149	30.92	1.55
1.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	101.3706	36.7965	36.30	1.81
1.4 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งในและนอกภาคเกษตร	6.4963	0.9804	15.09	0.75
1.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหา ที่ดินทำกินของเกษตรกร	55.3122	10.3635	18.74	0.94
แนวทางที่ 2 พัฒนาลิขสิทธิ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)	96.0799	31.5931	32.88	1.64
2.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	42.3867	13.3282	31.44	1.57
2.2 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	49.6137	17.6208	35.52	1.78
2.3 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตร ในชุมชน	2.2840	0.3472	15.20	0.76
2.4 โครงการพัฒนาลิขสิทธิ์สินค้าชุมชน	1.7955	0.2969	16.54	0.83
แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบบริหารจัดการ (ปลายทาง)	185.7191	85.8688	46.24	2.31
3.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับ สินค้าเกษตร	60.1727	24.0096	39.90	2.00
3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและธุรกิจชุมชน	117.6569	61.2381	52.05	2.60
3.3 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิต ทางการเกษตร	2.3610	0.0000	0.00	0.00
3.4 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการ พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	5.5285	0.6211	11.23	0.56
รวม	1,000.0879	357.1329	35.71	1.79

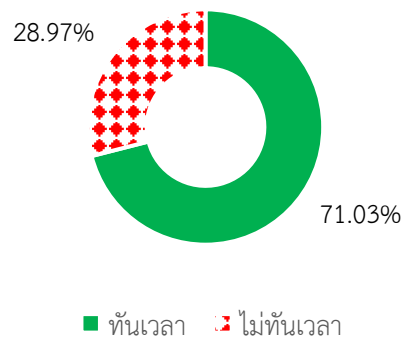
ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและ
ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ความทันเวลาของงบประมาณที่จัดสรร ผลการสำรวจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการในเรื่องความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ พบว่า ร้อยละ 75.91 มีความเห็นว่าได้รับจัดสรรงบประมาณทันเวลา มีเพียงร้อยละ 24.19 ที่มีความเห็นว่าได้รับจัดสรรงบประมาณไม่ทันเวลา โดยเฉลี่ยได้รับงบประมาณเดือนมกราคม - มีนาคม 2564 (ภาพที่ 3.1)

ในส่วนของความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการปฏิบัติงานในภาพรวม พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.03 มีความเห็นว่าเพียงพอ มีเพียงร้อยละ 28.97 ที่มีความเห็นว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากบางพื้นที่มีเกษตรกรสนใจเข้าร่วมโครงการจำนวนมากแต่ได้รับงบประมาณจำกัดเกษตรกรอยู่กระจายและห่างไกลทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มในการเดินทางไปปฏิบัติงาน (ภาพที่ 3.2)

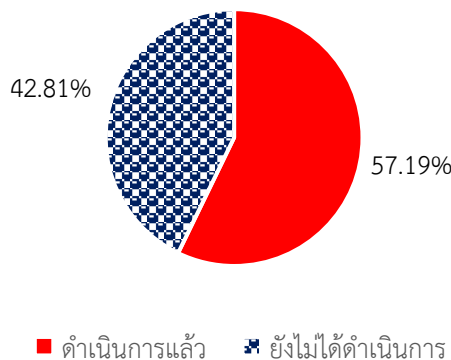
ภาพที่ 3.1 ความทันเวลาของงบประมาณ
ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.2 ความเพียงพอของงบประมาณ
ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.2 กิจกรรม

จากการประมวลผลในภาพรวมกิจกรรมของทั้ง 13 โครงการ ที่รายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า หน่วยงานที่ดำเนินการโครงการมีการดำเนินงานตามกิจกรรมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 57.19 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 42.81 ยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ทั้งการโอนงบประมาณล่าช้า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และตรงกับฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ไม่สามารถเข้าดำเนินการกิจกรรมในพื้นที่ได้ (ภาพที่ 3.3)

ภาพที่ 3.3 การดำเนินกิจกรรมของโครงการภายใต้แผนงานฯ
ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.3 ผลการดำเนินงานภาพรวม

1) แนวทางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งเงินทุนและที่ดินทำกินไม่น้อยกว่า 200,000 ราย และตัวชี้วัดที่ 2 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไม่น้อยกว่า 190,000 ราย

จากการติดตามในรอบ 6 เดือน พบว่า ยังมีผลการดำเนินงานค่อนข้างน้อย มีการสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตโดยการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RIK GNSS จัดที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรและผู้ไร้ที่ดินทำกินในเขตพื้นที่ ส.ป.ก. และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อเข้าถึงแหล่งทุน ในภาพรวมประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกินได้ทั้งสิ้น 10,968 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.43 ของเป้าหมาย 202,000 ราย ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการดำเนินงานโครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับการดำเนินงานในส่วนของกระทรวงมหาดไทยที่มีเป้าหมาย 150,000 ราย มีการชะลอการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 ผลการสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต

หน่วย : ราย				
โครงการ	เป้าหมายของแผนงานฯ	แผน	ผล	ร้อยละ
1. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึง	52,000	10,968	21.09
2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน	แหล่งทุน และที่ดินทำกินไม่น้อยกว่า 200,000 ราย	150,000	-	-
รวม		202,000	10,968	5.43

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำหรับผลการดำเนินงานในตัวชี้วัดที่ 2 พบว่า มีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพผ่านการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โดยหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่า โดยหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นของรัฐ (สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ) ซึ่งในแต่ละหน่วยงานร่วมเป็นเจ้าภาพดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายตามแผนที่กำหนดเพื่อผลักดันให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไม่น้อยกว่า 190,000 ราย

ผลการติดตามภาพรวมในรอบ 6 เดือน พบว่า ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแล้ว รวม 77,302 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.11 ของเป้าหมาย 192,722 ราย (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 ผลการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

หน่วย : ราย				
โครงการ	เป้าหมายของแผนงานฯ	แผน	ผล	ร้อยละ
1. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		137,302	49,338	35.93
2. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเบรื่อง (Smart Farmer)		49,690	25,057	50.43
3. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพไม่น้อยกว่า 190,000 ราย	1,330	753	56.62
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		4,000	2,154	53.85
5. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ		400	-	-
รวม		192,722	77,302	40.11

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) **แนวทางที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)** ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนสถาบัน/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1,700 กลุ่ม ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 21,000 ราย และตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,600 ผลิตภัณฑ์ มีผลการพัฒนา ดังนี้

2.1) การพัฒนาสถาบัน/วิสาหกิจชุมชน มีการดำเนินงานผ่านโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ดำเนินงานโดยหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาลของ ส.ป.ก. และเกษตรกรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ภาพรวมดำเนินการได้ 1,054 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 59.45 ของเป้าหมาย 1,773 กลุ่ม (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 ผลการพัฒนาสถาบัน/วิสาหกิจชุมชน

หน่วย : กลุ่ม				
โครงการ	เป้าหมายของแผนงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	จำนวนสถาบัน/วิสาหกิจชุมชน	1,773	1,054	59.45
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1,700 กลุ่ม	1,748	1,054	60.30
2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		25	-	-

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อพิจารณาจำแนกผลการดำเนินงานรายกระทรวง พบว่า ในรอบ 6 เดือน พบว่าเป็นการดำเนินงานในส่วน of กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1,054 กลุ่ม ส่วนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย 25 กลุ่ม ยังไม่มีผลการดำเนินงาน

2.2) การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน เป็นการดำเนินการในโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์ พบว่า ในภาพรวมสามารถดำเนินการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนได้แล้ว 1,667 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.67 ของเป้าหมาย 21,740 ราย ในจำนวนนี้เป็นผลการดำเนินงานในส่วน of

กระทรวงมหาดไทย 1,595 ราย และกระทรวงพาณิชย์ 72 ราย สำหรับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผนส่งเสริมและพัฒนากิจการต้นแบบ 17,640 ราย ยังไม่สามารถรวมกลุ่มได้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 ผลการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน

หน่วย : ราย

โครงการ	เป้าหมายของแผนงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 21,000 ราย	21,740	1,667	7.67
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		17,640	-	-
2. กระทรวงมหาดไทย		3,800	1,595	41.97
3. กระทรวงพาณิชย์		300	72	24.00

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการในโครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในชุมชน โดยกระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ดำเนินการโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พบว่า ในภาพรวมสามารถดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว 166 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 3.58 ของเป้าหมาย 4,642 ผลิตภัณฑ์ ในจำนวนนี้เป็นผลการดำเนินงานจากโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนทั้ง 166 ผลิตภัณฑ์ โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนและขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ OTOP 9 ผลิตภัณฑ์ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากอยู่ในขั้นตอนการทดลองผลิตภัณฑ์ และจ้างเหมาผลิตภัณฑ์ สำหรับกระทรวงมหาดไทย มีแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน 3,995 ผลิตภัณฑ์ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทั้งงบดำเนินงานและงบลงทุน (ตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 ผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์

หน่วย : ผลิตภัณฑ์

โครงการ	เป้าหมายของแผนงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
1. โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในชุมชน		308	-	-
1.1 กระทรวงอุตสาหกรรม		304	-	-
1.2 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		4	-	-
2. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,600 ผลิตภัณฑ์	4,334	166	3.83
2.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		9	-	-
2.2 กระทรวงมหาดไทย		3,995	-	-
2.3 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		330	166	50.30
รวม		4,642	166	3.58

ที่มา : เอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ สิ้นไตรมาส 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) **แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกการตลาดและระบบบริหารจัดการ (ปลายทาง)** ดำเนินการส่งเสริมผ่าน 4 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร ดำเนินการแล้ว 31 แห่ง จากเป้าหมาย 256 แห่ง โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน รวม 91 แห่ง จากเป้าหมาย 907 แห่ง โครงการส่งเสริมพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น โดยพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนด้านการบริหารจัดการ/การตลาด รวม 70 ราย จากเป้าหมาย 10,790 ราย และจ้างศึกษาการส่งเสริมพัฒนาาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร 1 เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการจัดจ้าง รวมมีการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานฯ เสนอผลการติดตามแล้ว 1 ครั้ง

ข้อสังเกต ถ้าพิจารณาเป้าหมายในแต่ละแนวทาง จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดไว้จะต่ำกว่าเป้าหมายของแผนปฏิบัติงานจริงในทุกแนวทาง

3.1.4 ความพึงพอใจ

ผลการสำรวจความพึงพอใจของโครงการ อาทิ ด้านงบประมาณ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงาน การอบรมให้ความรู้ ฯลฯ ทั้ง 9 โครงการ จาก 12 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00 ที่ตอบแบบสำรวจ พบว่า เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 3.8)

ตารางที่ 3.8 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานภาพรวมของโครงการ

โครงการ	ความพึงพอใจต่อโครงการ ภายใต้แผนงานฯ	
	ระดับ	ค่าคะแนน
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)		
1.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส	มาก	4.00
1.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	na	na
1.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	มาก	3.83
1.4 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	มาก	3.79
1.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	มาก	3.85
แนวทางที่ 2 พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน (กลางทาง)		
2.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	มาก	3.91
2.2 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	มาก	3.71
2.3 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน	na	na
2.4 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	มาก	3.75
แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการตลาด (ปลายทาง)		
3.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	มาก	3.81
3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	มาก	3.95
3.3 โครงการส่งเสริมพัฒนาาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	na	na

ที่มา : จากการสำรวจข้อมูล

หมายเหตุ : na หมายถึง ไม่มีผลการสำรวจข้อมูล

3.1.5 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ดำเนินการภายใต้แผนงานฯ เป็นกิจกรรมการส่งเสริม การฝึกอบรม มีการรวมตัวของกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก หน่วยงานต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมทางสาธารณสุข ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานได้ ส่งผลกระทบต่อแผนงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ทั้งนี้ มีบางโครงการได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมโดยนำเทคโนโลยีสื่อสารเข้ามาปรับใช้บ้างแล้ว เช่น การไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊ก หรือการนำโปรแกรม Zoom มาใช้ในการประชุม และอบรมกลุ่มเป้าหมาย หรือการสำรวจข้อมูลการติดตามโครงการผ่านระบบออนไลน์

2) การบริหารจัดการ

2.1) ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ส่งผลให้หน่วยงานระดับพื้นที่จัดทำโครงการและขออนุมัติโครงการล่าช้า ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณเป็นลักษณะทยอยเป็นงวด ไม่ชัดเจนว่าจะจัดสรรครบตามวงเงินที่ผ่านการพิจารณาจากกรมการ ทำให้เป็นปัญหาในการบริหารจัดการงบประมาณทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ โดยโครงการในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่พบประเด็นนี้ ได้แก่ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (กรมส่งเสริมการเกษตร) นอกจากนี้ยังพบว่า บางโครงการงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมหรือปริมาณงาน เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายสนใจเข้าร่วมโครงการจำนวนมากอยู่กระจายในพื้นที่ห่างไกล ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มสำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน และไม่เพียงพอสำหรับในส่วนของเงินรางวัลการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (กรมปศุสัตว์) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (กรมหม่อนไหม และกรมพัฒนาที่ดิน) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร) และโครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ได้รับเฉพาะเงินอุดหนุนก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร : กรมส่งเสริมสหกรณ์)

2.2) ด้านการชี้แจงโครงการ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ให้ข้อคิดเห็นว่า ไม่มีความชัดเจนตั้งแต่เริ่มโครงการ ทั้งการประสานงานและแนวทางการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด ขาดการประสานงาน ไม่มีการจัดทำคู่มือ หรือคู่มือการปฏิบัติงานจากส่วนกลาง ทำให้หน่วยงานระดับพื้นที่ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับโครงการ ส่งผลให้การบูรณาการงานไม่มีประสิทธิภาพ และเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่มีความเข้าใจตลาดเคลื่อนในแนวทางการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ หน่วยงานระดับพื้นที่มีความคิดเห็นว่า ควรให้ระดับพื้นที่เป็นผู้เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากรู้บริบทในพื้นที่ดีกว่า และสนับสนุนเงินทุนโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายแทนการผ่านเงื่อนไขสถาบันการเงิน ได้แก่ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการโครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร และโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

2.3) ด้านกลุ่มเป้าหมาย

2.3.1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ไม่มีการคัดกรองคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากกว่าเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้อง ผู้สมัครมากกว่าร้อยละ 90.00 ขาดคุณสมบัติในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์

ซึ่งการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลาง จะต้องช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ด้วย ทำให้แนวทางกับการปฏิบัติขัดแย้งกัน รวมทั้งการสนับสนุนอย่างเป็นทางการยังไม่มีชัดเจน นอกจากนี้ยังเห็นว่า การมอบหมายให้สหกรณ์เป็นเจ้าภาพกิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตรภายใต้โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร ไม่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร ไม่สามารถตอบข้อซักถามของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการในเรื่องการเกษตรได้ และการบริหารงานของสหกรณ์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์แต่ละแห่งไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางของโครงการได้ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (มีผู้สนใจเข้าร่วมมากกว่าเป้าหมาย : กรมปศุสัตว์)

2.3.2) ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมีความหลากหลาย บางรายเคยทำการเกษตรมาก่อน บางรายเพิ่งเริ่มทำการเกษตร กระจายอยู่ในหลายพื้นที่ อยู่ห่างไกล หลายรายไม่ได้อยู่ในพื้นที่ หรือไป - กลับระหว่างที่ทำงานในตัวจังหวัด ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการประสานงาน รวมทั้งบางรายเปลี่ยนใจไม่ร่วมโครงการกลับไปทำงานเดิม ทำให้การประสานงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการคาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนเงินทุน ปัจจัยการผลิต และสิทธิในที่ดินทำกิน ต้องการความรู้เพิ่ม และต้องการให้เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

ดังนั้น ในการจัดทำโครงการควรมีการกำหนดคุณสมบัติหรือเกณฑ์กลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายถึงสิทธิและผลประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมโครงการตั้งแต่ช่วงแรกของโครงการ

2.4) ด้านการจัดอบรม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดอบรมในรูปแบบเดิมที่มีการรวมกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการได้ หน่วยงานจึงได้ปรับรูปแบบการอบรมผ่านสื่อออนไลน์ เช่น การใช้โปรแกรม Zoom หรือการไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่บางราย เห็นว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบดังกล่าวทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าอบรมกับเจ้าหน้าที่ ขาดการฝึกปฏิบัติจริง และไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับเกษตรกร ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริงควบคู่กับเชิงทฤษฎี ในกรณีที่มีพื้นที่ที่มีจำนวนผู้สมัครเข้าร่วมโครงการน้อย ในการอบรมเสนอให้นำไปจัดรวมกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (กรมปศุสัตว์)

2.5) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เห็นว่า ในส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ด้านการเกษตรพอที่จะถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมายต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานส่วนกลางหรือหน่วยงานภาคี รวมทั้งไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อร่วมจัดทำแผน หรือติดตามกลุ่มเป้าหมายได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) ซึ่งด้านเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ควรมีการสัมมนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรในเบื้องต้น และประสานกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง เป็นต้น ในการเข้าให้ความรู้แก่เกษตรกร จัดอบรมหลักสูตรการเป็นวิทยากรให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านวิทยากร

3.2 ผลการดำเนินงานรายโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.1.1) เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกร
- 1.1.2) เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินหรือมีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นของตนเอง
- 1.1.3) เพื่อตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- 1.1.4) เพื่อให้บริการเกษตรกรและประชาชนผู้ใช้บริการในงานปฏิรูปที่ดิน
- 1.1.5) เพื่อให้แปลงที่ดินของเกษตรกรมีระบบแผนที่ที่เป็นมาตรฐานสากล

1.2) เป้าหมายของโครงการ

พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร 72 จังหวัด 5 กิจกรรม ได้แก่ การจัดที่ดินจำนวน 52,000 ราย การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK จำนวน 220,000 ไร่ การให้บริการที่ศูนย์บริการประชาชน จำนวน 136,000 ราย การตรวจสอบที่ดิน จำนวน 2,500,000 ไร่ และศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน 1 ฉบับ

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 238.0999 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด จังหวัดละ 1 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

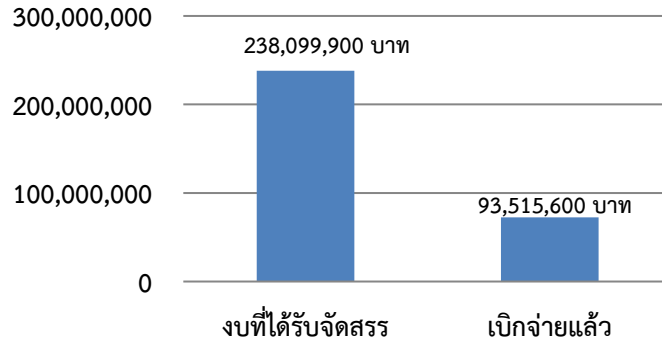
2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 238,099,900 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 เบิกจ่ายแล้ว 93,515,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.28 ของงบประมาณที่ได้รับ (ภาพที่ 3.4)

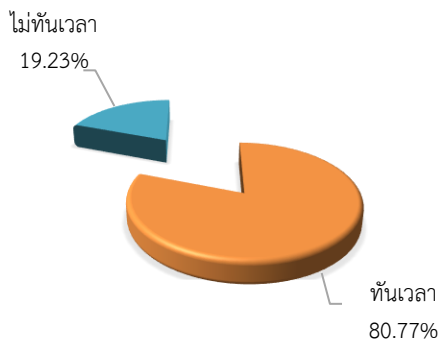
ภาพที่ 3.4 งบประมาณของโครงการ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.2) ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

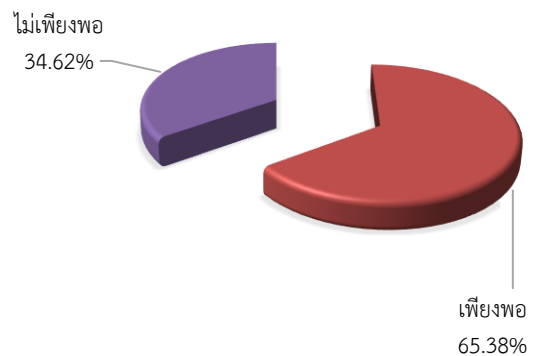
(1) ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 80.77 เห็นว่าได้รับงบประมาณทันเวลา เนื่องจากการดำเนินงานของแต่ละจังหวัด มีการวางแผนการดำเนินงาน เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงสามารถจัดสรรงบประมาณลงในแต่ละกิจกรรมอย่างทั่วถึง การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม จึงสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 19.23 เห็นว่าได้รับงบประมาณไม่ทันเวลา (ภาพที่ 3.5)

(2) ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 65.38 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 34.62 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ เนื่องจากภายใต้โครงการฯ มีหลายกิจกรรมหลายขั้นตอน การดำเนินงานแต่ละกิจกรรมอยู่ต่างส่วนงาน แต่ละส่วนงานมีการจัดประชุมคณะกรรมการฯ หลายคณะ และบุคลากรไม่เพียงพอต้องมีการจ้างเหมาบุคลากรช่วยปฏิบัติงาน ทำให้การเฉลี่ยงบประมาณไปยังแต่ละส่วนงานจึงยังไม่เพียงพอ (ภาพที่ 3.6)

ภาพที่ 3.5 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.6 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) ผลได้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานโครงการรวม 5 กิจกรรม สามารถสรุปผล ดังนี้ (ตารางที่ 3.9)

3.2.1) กิจกรรมจัดที่ดิน เป็นกระบวนการจัดที่ดินที่มีเกษตรกรอาศัยอยู่เดิมในพื้นที่ แต่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 หรือ ส.ป.ก.4 - 01 (ข) ในบริเวณที่ถือครอง มีการดำเนินงานแล้ว ร้อยละ 21.09

3.2.2) กิจกรรมการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK เป็นกระบวนการรังวัดแนวเขตในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้การจัดที่ดินมีมาตรฐานและมีความละเอียดแม่นยำสูง มีการดำเนินงานแล้ว ร้อยละ 51.70

3.2.3) กิจกรรมศูนย์บริการประชาชน ดำเนินการให้คำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน การยื่นคำขอการโอนสิทธิ์ มรดกสิทธิ์ กรณีพิพาทในแปลงที่ดิน การออกศูนย์บริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือ และให้บริการตอบข้อซักถามเกษตรกรที่ไม่สะดวกมาติดต่อที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรสามารถดำเนินงานได้เกินเป้าหมาย (ร้อยละ 133.72)

3.2.4) กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน ผลการดำเนินการอยู่ระหว่างการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างขอบเขตงานและกำหนดราคากลาง สำหรับงานจ้างที่ปรึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างที่ปรึกษา และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ในงานจ้างที่ปรึกษา

3.2.5) การตรวจสอบที่ดิน ดำเนินการตรวจสอบเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ที่ได้รับการจัดสรรตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทำการเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 - 01) หรือเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย (ส.ป.ก. 4 - 01 (ข.)) มีการดำเนินงานแล้ว ร้อยละ 15.54

ตารางที่ 3.9 ผลการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. จัดที่ดิน	ราย	52,000	10,986	21.09
2. ปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK	ไร่	220,000	113,743	51.70
3. ศูนย์บริการประชาชน	ราย	136,000	181,858	133.72
4. การศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน	ฉบับ	1	-	-
5. ตรวจสอบที่ดิน	ไร่	2,500,000	388,489	15.54

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.3) ความพึงพอใจ จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ในระดับจังหวัด พบว่า ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 (คะแนนเต็ม 5)

3.4) ข้อค้นพบ

3.4.1) ด้านพื้นที่ที่ได้รับจัดสรร เกษตรกรมีการนำที่ดินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เช่น ซื้อ - ขาย เปลี่ยนมือ ให้เช่า หรือทำประโยชน์นอกเหนือจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกำหนด ทำให้ต้องมีการติดตามตรวจสอบสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ในลักษณะสุ่มตรวจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่สามารถตรวจสอบได้ทุกแปลง

3.4.2) ด้านบุคลากร

- (1) จำนวนบุคลากรตำแหน่งนิติกรหรือเจ้าหน้าที่ช่าง ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- (2) เกษตรกรเข้ามาติดต่อที่ ส.ป.ก.จังหวัดเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะปัญหาเรื่องที่ดิน ข้อพิพาทต่างๆ ตามใบ ส.ป.ก. 4 - 01 เจ้าหน้าที่กลุ่มกฎหมาย/กลุ่มช่าง รวมทั้งกลุ่มยุทธศาสตร์ ต้องให้บริการเกษตรกรตลอดทั้งวัน ส่งผลกระทบต่องานไม่เสร็จตามเป้าหมาย

3.4.3) ด้านผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

- การประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอ (คปอ.) และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีคณะอนุกรรมการฯ จำนวนมาก ส่งผลต่อการจัดประชุมที่เป็นการรวมกลุ่มต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดประชุมไว้ก่อน ทำให้กระบวนการจัดที่ดินให้เกษตรกรล่าช้าตามไปด้วย

3.4.4) ด้านอื่น ๆ

- การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการล่าช้ากว่าแผนดำเนินงาน

3.5) ข้อเสนอแนะ

3.5.1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานเป็นต่อปี เพื่อดำเนินโครงการฯ ได้อย่างต่อเนื่อง

3.5.2) ควรจัดหาเจ้าหน้าที่/บุคลากรเฉพาะทางเพิ่มขึ้น เนื่องจากในบางพื้นที่ขาดแคลนบุคลากรทำงาน เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายรังวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย นิติกร เจ้าหน้าที่ช่าง และจัดอบรมความพร้อมด้านการใช้เทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

3.2.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) **วัตถุประสงค์ของโครงการ** เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในพื้นที่ เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

1.2) **เป้าหมายของโครงการ** พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 882 ศูนย์ พื้นที่ดำเนินการ 77 จังหวัด

1.3) **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) **งบประมาณ** รวมทั้งสิ้น 317.0099 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตร และสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมพัฒนาที่ดิน

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน 317,009,900 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีการเบิกจ่ายแล้ว 106,551,885.12 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.61 ของงบประมาณที่ได้รับ โดยสำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร เบิกจ่ายมากที่สุดร้อยละ 58.00 รองลงมากรมพัฒนาที่ดิน เบิกจ่ายร้อยละ 57.99 และ กรมหม่อนไหม เบิกจ่ายไปเพียงร้อยละ 19.55 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณในบางกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผน (ตารางที่ 3.10)

ตารางที่ 3.10 การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ

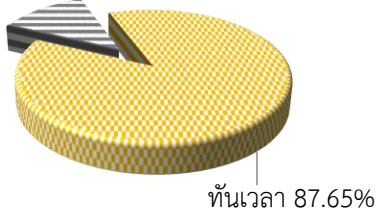
หน่วย : บาท

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	193,547,900	64,931,712.03	33.55
2. กรมปศุสัตว์	31,057,800	9,687,135.18	35.89
3. กรมประมง	20,344,400	7,302,400	31.19
4. กรมหม่อนไหม	8,382,500	4,861,000	19.55
5. กรมวิชาการเกษตร	5,214,600	1,019,200	22.68
6. กรมพัฒนาที่ดิน	22,329,300	5,063,400	57.99
7. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	26,383,400	8,032,037.91	30.44
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	9,750,000	5,655,000	58.00
รวม	317,009,900	106,551,885.12	33.61

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค ร้อยละ 87.65 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา ส่วนที่เหลือร้อยละ 12.35 เห็นว่า ไม่ทันเวลา เนื่องจากได้รับงบประมาณล่าช้า โดยได้รับโอนในเดือนเมษายน 2564 (ภาพที่ 3.7) ในส่วนของความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า ร้อยละ 86.38 เห็นว่า มีความเพียงพอ และร้อยละ 13.62 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง เป็นต้น (ภาพที่ 3.8)

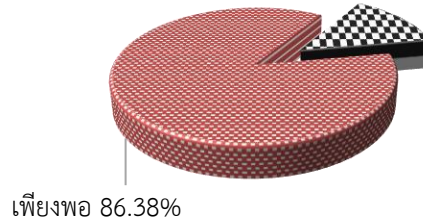
ไม่ทันเวลา 12.35%

ภาพที่ 3.7 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

ไม่เพียงพอ 13.62%

ภาพที่ 3.8 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.3) หน่วยงานบูรณาการ มีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.2) กิจกรรม

3.2.1) กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของศูนย์ ศพก. และศูนย์เครือข่าย ศพก. ในปี 2564 ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการได้พัฒนาศักยภาพ ศพก. ใน 502 ศูนย์ โดยเป็นการพัฒนาตามเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน โดยมีการพัฒนาฐานเรียนรู้ ศพก. ด้านการเกษตร 13 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านปศุสัตว์ 580 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านประมง 847 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านหม่อนไหม 19 ศูนย์ จากเป้าหมาย 76 ศูนย์ ด้านการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตพืช

230 ศูนย์ จากเป้าหมาย 300 ศูนย์ ด้านการพัฒนาบำรุงดิน 476 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ และด้านการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชีประจำศูนย์ 869 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ นอกจากนี้ ได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ด้านประมง 847 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ และจัดทำแปลงต้นแบบถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช 400 ไร่ จากเป้าหมาย 700 ไร่

สำหรับการพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. มีการดำเนินการพัฒนาเครือข่าย 4 ด้าน คือ เครือข่ายด้านการเกษตร 38 ศูนย์ จากเป้าหมาย 2,646 ศูนย์ ด้านปศุสัตว์ 551 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านประมง 2,477 ศูนย์ จากเป้าหมาย 6,174 ศูนย์ และด้านหม่อนไหม 9 ศูนย์ จากเป้าหมาย 35 ศูนย์

3.2.2) กิจกรรมการบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยกำหนดให้มีการจัดประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการเครือข่าย 4 ระดับ ได้แก่ ระดับอำเภอ 4 ครั้ง ระดับจังหวัด 4 ครั้ง ระดับเขต 4 ครั้ง และระดับประเทศ 4 ครั้ง ซึ่งจัดประชุมในระดับประเทศแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง สำหรับระดับอื่นยังไม่มีการจัดประชุม

3.2.3) กิจกรรมสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. โดยการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ด้านเกษตร 240 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านประมง 356 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ และด้านหม่อนไหม 27 ศูนย์ จากเป้าหมาย 120 ศูนย์ และสนับสนุนการให้บริการวิชาการ และข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร 8 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ ด้านปศุสัตว์ 1,933 ศูนย์ จากเป้าหมาย 2,646 ศูนย์ และด้านหม่อนไหม 19 ศูนย์ จากเป้าหมาย 73 ศูนย์ และจัดให้มีครูบัญชีประจำศูนย์เพื่อบริการให้ความรู้ 869 ศูนย์ จากเป้าหมาย 882 ศูนย์ รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เอกสารแผ่นพับต่าง ๆ

3.2.4) กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกร มีการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรจากทั้ง 7 หน่วยงาน รวม 49,800 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.25 ของเป้าหมาย 137,372 ราย

3.3) ผลได้

3.3.1) ความพร้อมในการให้บริการ

(1) ผลการพัฒนา ศพก. หลัก พบว่า ร้อยละ 79.31 มีความพร้อมในการให้บริการ ทั้งด้านการจัดอบรมให้ความรู้เกษตรกร เป็นศูนย์เรียนรู้ และสถานที่ดูงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.69 ไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุม และไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากประธาน ศพก. หลัก มีความถนัดเฉพาะด้าน และบางแห่งประธาน ศพก. หลักมีอายุมากแล้ว จึงมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ

(2) ผลการพัฒนา ศพก. เครือข่าย พบว่า ร้อยละ 81.36 มีความพร้อมในการให้บริการ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 18.64 ไม่พร้อมให้บริการ เนื่องจาก ศพก. เครือข่ายที่ได้รับการจัดตั้ง ส่วนใหญ่เป็นศูนย์เรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ มาก่อน อาทิ กรมปศุสัตว์ กรมประมง ซึ่งค่อนข้างมีความเฉพาะเจาะจง กิจกรรมจึงไม่ครบเหมือนกับ ศพก. หลัก

3.3.2) จำนวนผู้เข้ารับการอบรม กรมส่งเสริมการเกษตร จัดอบรมในหลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ และหลักสูตรเสริม ซึ่งมีผลการดำเนินงานดังนี้

(1) การจัดอบรมเกษตรกรผู้นำ จัดอบรมเกษตรกรไปแล้วจำนวน 16,713 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.62 ของเป้าหมาย 20,730 ราย

(2) การอบรมประธาน ศพก. เครือข่าย จำนวน 3,049 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.92 ของเป้าหมาย 4,125 ราย

(3) การอบรมเกษตรกร มีการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรจากทั้ง 7 หน่วยงาน รวม 49,800 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.25 ของเป้าหมาย 137,372 ราย

(4) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ร้อยละ 70.59 ไม่พบปัญหาในการจัดอบรมเกษตรกร และร้อยละ 29.41 ประสบกับปัญหา เนื่องจากเกษตรกรต้องเดินทางไกล และบางจังหวัดไม่สามารถหาเกษตรกรรายใหม่ได้ ประกอบกับมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ต้องชะลอการอบรมออกไปก่อน

3.4) ข้อค้นพบ

3.4.1) เนื่องจากเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดฝึกอบรม การติดตามแปลงต้นแบบ การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการจัดประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการต่าง ๆ

3.4.2) การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ทำให้การดำเนินงานในบางกิจกรรม เช่น การอบรม และการประชุมไม่ต่อเนื่อง

3.4.3) การอบรมด้านบัญชีมีข้อจำกัดด้านเวลาของครูบัญชี เนื่องจากทำงานหลายด้าน

3.5) ข้อเสนอแนะ

3.5.1) การจัดสรรงบประมาณควรให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการดำเนินการตามแผน

3.5.2) ควรมีการอบรมครูบัญชีเพิ่ม

3.2.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) **วัตถุประสงค์โครงการ** เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร และการบริหารจัดการตลาดห่วงโซ่อุปทานและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรต้นแบบ สร้างทักษะในการพัฒนาการประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

1.2) เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรในพื้นที่ 77 จังหวัด

1.2.1) กรมส่งเสริมการเกษตร ทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกร จำนวน 200 ราย เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2,875 ราย Young Smart Farmer จำนวน 1,990 ราย และเกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) จำนวน 17,640 ราย

1.2.2) กรมการข้าว การสร้างและพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง จำนวน 15,000 ราย เกษตรกรดีเด่น และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ จำนวน 4 สาขา และโรงเรียนข้าวและชาวนา จำนวน 10 สถาบัน

1.2.3) กรมปศุสัตว์ เกษตรกรด้านปศุสัตว์

1.2.4) กรมหม่อนไหม เกษตรกร Smart Farmer หม่อนไหมรายใหม่ จำนวน 1,000 ราย และการพัฒนาเกษตรกร Smart Farmer หม่อนไหม แต่ละกลุ่มให้มีความรู้ความสามารถตามคุณสมบัติของ Smart Farmer ด้านหม่อนไหมในยุคประเทศไทย 4.0 จำนวน 1,000 ราย

1.2.5) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม บุตรหลาน/ทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้รับสิทธิการเช่าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรตาม ส.ป.ก. 4-01 ที่มีอายุระหว่าง 18 - 45 ปี จำนวน 500 ราย เกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านการฝึกอบรมและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน หรือชุมชนใกล้เคียง จำนวน 800 ราย เกษตรกรหรือบุตรหลานเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้มีความสนใจจะปรับเปลี่ยนยกระดับการผลิต และพัฒนาดตนเองสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร จำนวน 100 ราย และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 1,700 ราย

1.3) **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 101.3706 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมผ่านระบบประเมินผล และติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากกรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 77 จังหวัด รวม 5 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 385 ราย เจ้าหน้าที่ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 139 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

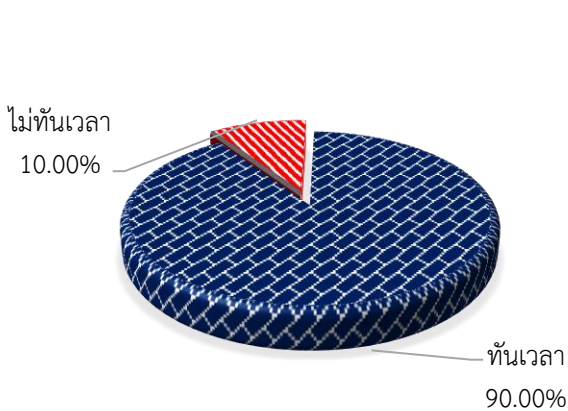
3.1.1) งบประมาณ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart farmer) มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินงานโครงการทั้งหมด 5 หน่วยงาน ด้รับจัดสรรงบประมาณ 101,370,600 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีการเบิกจ่ายแล้ว 36,796,603.59 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.30 ของเป้าหมาย (ตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย	หน่วย : บาท
			ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	47,484,800	21,032,142.13	44.29
2. กรมการข้าว	22,385,800	3,753,208.42	16.77
3. กรมปศุสัตว์	3,335,200	1,325,405.25	39.74
4. กรมหม่อนไหม	4,278,000	2,168,100.00	50.68
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	23,886,800	8,517,747.79	35.66
รวม	101,370,600	36,796,603.59	36.30

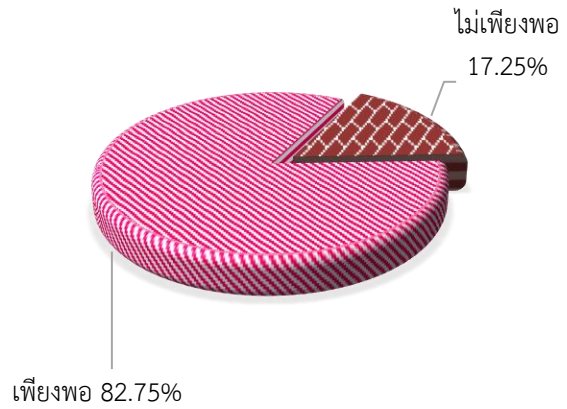
ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ จากการสอบถามหน่วยงานระดับจังหวัด พบว่า ร้อยละ 90.00 ด้รับจัดสรรงบประมาณทันเวลาต่อการดำเนินงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 10.00 ไม่ทันเวลา เนื่องจากด้รับจัดสรรล่าช้าโดยด้รับช่วงเดือนมกราคม 2564 ส่งผลให้ระยะเวลาในการดำเนินงานค่อนข้างน้อย และต้องเร่งรัดการเบิกจ่าย (ภาพที่ 3.9) ในส่วนของความเพียงพอ พบว่า ร้อยละ 82.75 เห็นว่า งบประมาณที่ด้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 17.25 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดงบประมาณในส่วนของการประชาสัมพันธ์โครงการ การเดินทางเพื่อศึกษาดูงาน และงบประมาณเพื่อสนับสนุนพัฒนาต่อยอดเกษตรกรในการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (ภาพที่ 3.10)

ภาพที่ 3.9 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.10 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.3) องค์ความรู้ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ได้กำหนดหลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

(1) กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรการปรับกระบวนทัศน์การพัฒนา Young Smart Farmer การจัดทำแผนที่กิจกรรม แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ปรับแนวคิดสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายพัฒนาเป็นผู้ประกอบการจัดการฟาร์ม การทำแผนการผลิตรายบุคคลและแผนพัฒนาตนเอง การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การขายออนไลน์ การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเชิงธุรกิจ การขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืช การจัดการโลจิสติกส์ ประเมินศักยภาพตนเอง จัดทำแผนการผลิตรายบุคคล และเชื่อมโยงเครือข่าย

(2) กรมการข้าว ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จำนวน 4 หลักสูตร (2.1) องค์ความรู้ด้านข้าว การเป็นวิทยากร การจัดซื้อและการตลาดออนไลน์ Smart Farmer model (2.2) องค์ความรู้ด้านการเป็นวิทยากร : Existing Smart Farmer (2.3) การพัฒนาตนเอง : Developing Smart Farmer (2.4) องค์ความรู้ด้านการตลาดในยุคดิจิทัล Young Smart Farmer

(3) กรมหม่อนไหม ดำเนินการอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer จำนวน 3 หลักสูตร (3.1) หลักสูตรการพัฒนา Developing Smart Farmer (3.2) อบรมหลักสูตร Existing smart farmer (3.3) อบรมหลักสูตรการพัฒนามาตรฐาน Smart Farmer Model

(4) กรมปศุสัตว์ ดำเนินการอบรมหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ การบริหารจัดการคุณภาพสัตว์ และการทำแผนการตลาดการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 5 หลักสูตร (4.1) พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer (4.2) พัฒนาอาสาปศุสัตว์ (4.3) พัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ (4.4) สร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกร (4.5) พัฒนาเจ้าหน้าที่ Smart officer

(5) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ดำเนินการพัฒนา (5.1) พัฒนาทายาทเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (5.2) พัฒนายกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (5.3) พัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่

3.2) กิจกรรม

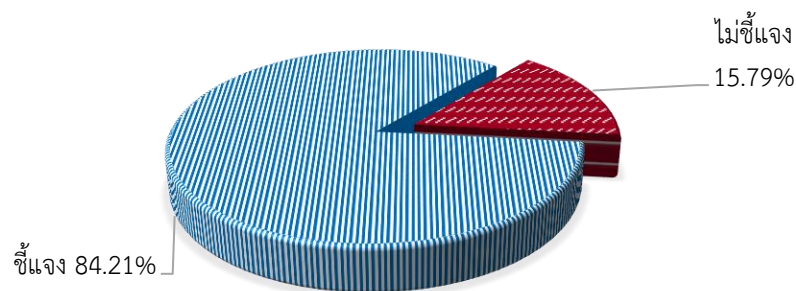
3.2.1) การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และการพัฒนา Young Smart Farmer ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.09 มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบผ่านทางสื่อต่าง ๆ ส่วนที่เหลือร้อยละ 7.91 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ (ตารางที่ 3.12) สำหรับการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.53 ประชาสัมพันธ์โดยผู้นำชุมชน รองลงมาร้อยละ 67.97 เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการจัดประชุมชี้แจงโครงการ และร้อยละ 25.00 ติดประกาศหนังสือราชการ

ตารางที่ 3.12 การประชาสัมพันธ์โครงการ

รายการ	ร้อยละ
1. มีการประชาสัมพันธ์	92.09
1.1 ผู้นำชุมชน	69.53
1.2 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	67.97
1.3 การติดประกาศหนังสือราชการ	25.00
1.4 สื่อสังคมออนไลน์	24.22
1.5 แผ่นป้าย	13.28
1.6 วิทยู	4.69
1.7 อาสาสมัครเกษตร	3.13
1.8 หนังสือพิมพ์	1.56
2. ไม่มีการประชาสัมพันธ์	7.91

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

ในส่วนของการชี้แจงรายละเอียดโครงการ พบว่า หน่วยงานร้อยละ 84.21 ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดโครงการ และร้อยละ 15.79 ไม่ได้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดโครงการ เนื่องจากรอการจัดสรรงบประมาณ และรอคู่มือการดำเนินงานโครงการจากส่วนกลาง รวมถึงเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ไม่สามารถจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการได้ (ภาพที่ 3.11)

ภาพที่ 3.11 การชี้แจงรายละเอียดโครงการ

ที่มา : จากการสำรวจ

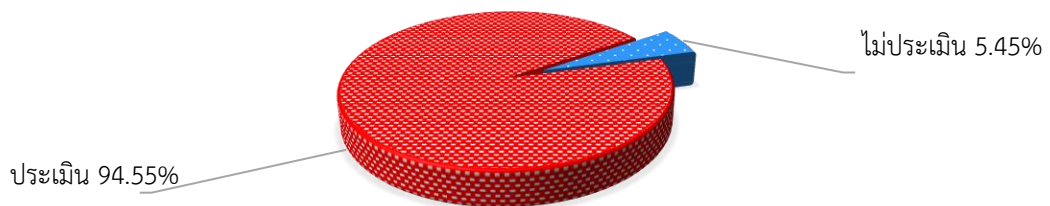
3.2.2) การรับสมัคร และคัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่มีการดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 81.30 เป็นเกษตรกรทั่วไป และร้อยละ 18.70 เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ เกษตรกรร้อยละ 76.72 ผ่านการคัดเลือกแล้ว และเกษตรกรร้อยละ 23.28 ไม่ผ่านการคัดเลือก สำหรับเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกเป็นกลุ่มของเกษตรกรทั่วไปร้อยละ 81.64 ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และร้อยละ 18.36 เป็นกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการพัฒนาเป็น Young Smart Farmer ต่อไป (ตารางที่ 3.13)

ตารางที่ 3.13 การสมัครเข้าร่วมโครงการ และการคัดเลือกเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. สมัครเข้าร่วมโครงการ	100.00
1.1 เกษตรกรทั่วไป	81.30
1.2 เกษตรกรรุ่นใหม่	18.70
2. การคัดเลือกเกษตรกร	100.00
2.1 ไม่ผ่านการคัดเลือก	23.28
2.2 ผ่านการคัดเลือก	76.72
2.2.1 เกษตรกรทั่วไป	81.64
2.2.2 เกษตรกรรุ่นใหม่	18.36

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2.3) การประเมินคุณสมบัติเกษตรกร ในขั้นตอนการให้การพัฒนาเกษตรกร หน่วยงานได้ดำเนินการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกร เพื่อจัดกลุ่มของเกษตรกร และให้การพัฒนาตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 94.55 ดำเนินการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรก่อนให้การพัฒนา ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.45 ไม่ได้ประเมิน เนื่องจากให้การพัฒนาเกษตรกรทุกรายร่วมกันโดยไม่แยกกลุ่มเกษตรกร แต่มีแผนประเมินหลังการพัฒนาเกษตรกร (ภาพที่ 3.12)

ภาพที่ 3.12 การประเมินคุณสมบัติของเกษตรกร

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2.4) การพัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 79.14 ให้การพัฒนาสนับสนุน และส่งเสริมเกษตรกรโดยการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ รองลงมาร้อยละ 41.73 นำเกษตรกรไปศึกษาดูงาน และร้อยละ 25.90 สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร อาทิ ท่อPVC ปุ๋ยอินทรีย์ เมล็ดพันธุ์พืช ถึงหลักแบบมีฝาล็อคเป็นต้น (ตารางที่ 3.14)

ตารางที่ 3.14 การพัฒนา สนับสนุน และส่งเสริมเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. อบรม	79.14
2. ศึกษาดูงาน	41.73
3. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	25.90

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3.3) ผลได้

การพัฒนาเกษตรกรให้ยกระดับเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊องทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่ายและขยายผลเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊องในแต่ละด้าน ในปี 2564 ได้มีการดำเนินการผ่านหน่วยงานที่มีการบูรณาการ 5 หน่วยงาน สามารถพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง เกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer และ Smart Farmer Model ได้รวมทั้งสิ้น 23,468 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.63 ของเป้าหมาย 29,107 ราย

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาเกษตรกรในแต่ละกลุ่ม พบว่า มีการพัฒนาเกษตรกรกลุ่ม Developing Smart Farmer จำนวน 17,465 ราย หรือร้อยละ 83.52 ของเป้าหมาย 20,910 ราย พัฒนาเกษตรกรกลุ่ม Smart Farmer Model จำนวน 863 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.68 ของเป้าหมาย 902 ราย พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 3,697 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.61 ของเป้าหมาย 4,475 ราย และพัฒนา Young Smart Farmer 1,440 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.76 ของเป้าหมาย 2,370 ราย ในส่วนของการพัฒนา กลุ่ม Existing Smart Farmer อยู่ระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนา จำนวน 450 ราย

3.4) ความพึงพอใจ

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในระดับพื้นที่ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการทั้งในเรื่องหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการจัดสรรงบประมาณ ขั้นตอน วิธีการดำเนินการโครงการ การกำหนดหลักสูตร หรือองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดให้เกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83 โดยร้อยละ 53.78 พึงพอใจระดับมาก รองลงมาร้อยละ 24.13 พึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 17.18 พึงพอใจมากที่สุด และร้อยละ 4.91 พึงพอใจน้อย (ตารางที่ 3.15)

ตารางที่ 3.15 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. หน่วยงานร่วมบูรณาการ	-	2.44	19.51	52.03	26.02	4.02	มาก
2. งบประมาณ	-	7.32	35.77	43.09	13.82	3.63	มาก
3. ขั้นตอน วิธีการดำเนินการ	-	3.28	22.95	60.66	13.11	3.84	มาก
4. หลักสูตรที่อบรมให้แก่ เกษตรกร	-	6.61	18.18	59.50	15.70	3.84	มาก
เฉลี่ยรวม	-	4.91	24.13	53.78	17.18	3.83	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) งบประมาณส่วนใหญ่ได้รับตรงตามเวลา ส่วนร้อยละ 10.00 รับล่าช้า

3.5.2) หน่วยงานระดับพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการจัดอบรมให้กับเกษตรกรได้ตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3.5.3) เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ไม่มีคู่มือการดำเนินงานโครงการ ทำให้การปฏิบัติงานโครงการไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) หน่วยงานส่วนกลางควรมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้ตรงกับแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่

3.6.2) หน่วยงานควรมีการปรับการฝึกอบรมโดยการจัดทำสื่อการเรียนรู้ในลักษณะคลิปวิดีโอ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำกลับไปเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้โดยทั่วกัน และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

3.6.3) ด้านคู่มือการดำเนินงานโครงการ หน่วยงานส่วนกลางควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่และมอบหมายให้หน่วยงานในพื้นที่เพื่อใช้วางแผนในการปฏิบัติงาน

3.2.4 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร กิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อสนับสนุนให้ลูกหลานสมาชิกสหกรณ์ หรือบุคคลทั่วไปกลับมาทำอาชีพเกษตรกรรมในบ้านเกิดของตนเอง มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพการเกษตร และมีสหกรณ์การเกษตรเป็นศูนย์กลางในการสร้างอาชีพทางการเกษตรที่มั่นคง มีการบริหารจัดการครบวงจรตั้งแต่การผลิตจนถึงการจัดหาช่องทางการจำหน่าย รวมทั้งสามารถยกระดับสหกรณ์ให้เป็นที่พึ่งของสมาชิกอย่างแท้จริง

1.1.2) เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพได้ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างเหมาะสม

1.2) เป้าหมายของโครงการ

1.2.1) ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรให้แก่ลูกหลานสมาชิกสหกรณ์และบุคคลทั่วไป 500 ราย

1.2.2) ส่งเสริมการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพให้แก่ลูกหลานสมาชิกสหกรณ์และบุคคลทั่วไป

380 ราย

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 6.4963 ล้านบาท

1.4.1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ 3.7157 ล้านบาท

1.4.2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 2.7806 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจาก กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของโครงการจำนวน 77 จังหวัด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) รวม 2 หน่วยงาน 153 ราย เจ้าหน้าที่ตอบกลับแบบสอบถามทั้งหมด 111 ราย แบ่งเป็น กรมส่งเสริมสหกรณ์ 45 ราย และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 66 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตร ภายใต้โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 6,496,300 บาท แบ่งเป็น กรมส่งเสริมสหกรณ์ 3,715,700 บาท และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 2,780,600 บาท ผลการเบิกจ่าย

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีการเบิกจ่ายแล้ว 980,382 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.09 ของงบประมาณทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ผลการเบิกจ่ายค่อนข้างน้อย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้กระทบต่อการดำเนินกิจกรรมและส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน (ตารางที่ 3.16)

ตารางที่ 3.16 การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ

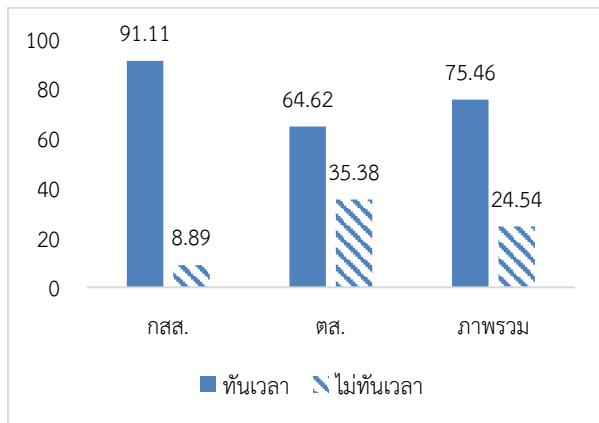
หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	3,715,700	152,382	4.10
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	2,780,600	828,000	29.78
รวม	6,496,300	980,382	15.09

หน่วย : บาท

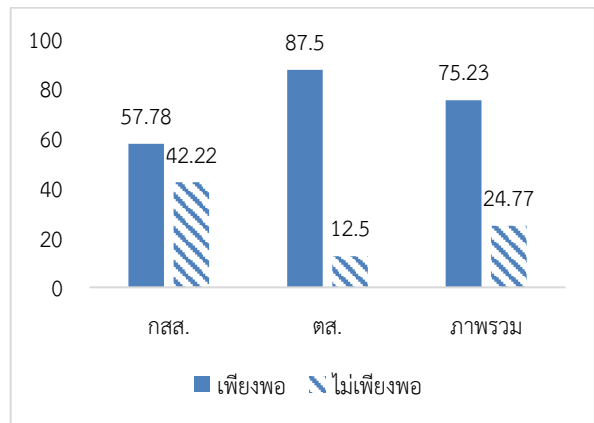
ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

ทั้งนี้ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ด้วยแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านระบบประเมินผล และติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในภาพรวมทั้ง 2 หน่วยงาน เห็นว่า งบประมาณที่ส่วนกลางจัดสรรให้หน่วยงานระดับพื้นที่ดำเนินงานตามกิจกรรมทันเวลา คิดเป็นร้อยละ 75.46 ส่วนที่เหลือร้อยละ 24.54 เห็นว่า ไม่ทันเวลา โดยได้รับจัดสรรงบประมาณในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2564 ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่เห็นว่าควรจัดสรรงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 1 (ภาพที่ 3.13)

ในส่วนความเพียงพอของงบประมาณที่จัดสรรให้หน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ทั้ง 2 หน่วยงาน เห็นว่า เพียงพอต่อการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 75.23 ส่วนที่เหลือร้อยละ 24.77 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายบางรายอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 3.14)

ภาพที่ 3.13 ความทันเวลาของงบประมาณ
ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.14 ความเพียงพอของงบประมาณ
ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.2) บุคลากรปฏิบัติงานโครงการ

ในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งในและนอกภาคเกษตร เมื่อพิจารณาจำนวนเจ้าหน้าที่ของทั้ง 2 หน่วยงาน พบว่า มีจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามโครงการเฉลี่ยหน่วยงานละ 2 ราย โดยเมื่อสอบถามความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานพบว่า ร้อยละ 89.83 เห็นว่า มีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 10.17 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากพื้นที่จังหวัด

ที่ดำเนินงานมีขนาดใหญ่ ควรจะมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลักและทีมงานช่วยในการปฏิบัติงาน สำหรับระดับความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ที่ระดับมาก ที่ค่าคะแนน 4.17 (ตารางที่ 3.17)

ตารางที่ 3.17 บุคลากร

หน่วยงาน	จำนวน เจ้าหน้าที่ (ราย)	ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)		ระดับความพร้อมของเจ้าหน้าที่	
		เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	คะแนน	แปลผล
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	3	88.89	11.11	4.00	มาก
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	2	90.77	9.23	4.35	มากที่สุด
เฉลี่ย	2	89.83	10.17	4.17	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.3) การบริหารจัดการโครงการ

การดำเนินงานโครงการจะเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นหน่วยงานหลัก ในการส่งเสริมและแนะนำบูรณาการให้เกษตรกรเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ในท้องถิ่น รวมกลุ่มการผลิต จัดทำตลาดรองรับ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่สหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ และส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการประกอบอาชีพ ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงโครงการและส่งเสริมแนวทางและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพการเกษตร และการประชุมเชิงปฏิบัติการการบ่มเพาะการใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ และการตลาดออนไลน์ ออฟไลน์ รวมทั้งจัดส่งรายชื่อกลุ่มเป้าหมายให้กับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นอกจากนี้ยังได้มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสหกรณ์เครือข่าย

ในส่วนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายที่ร่วมคัดเลือกกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้สามารถจัดทำบัญชีได้ วิเคราะห์ต้นทุนเป็น และรู้จักประกอบอาชีพทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสม

3.1.4 องค์กรความรู้

สำหรับองค์ความรู้ที่ใช้ในการส่งเสริมและถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ลูกหลานเกษตรกร หรือบุคคลทั่วไป ในส่วนที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวทางและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพการเกษตรและการสร้างอาชีพและการบ่มเพาะการใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ การตลาดออนไลน์และออฟไลน์ ส่วนองค์ความรู้ที่ดำเนินการโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มี 1 องค์ความรู้ คือ การจัดการฟาร์มด้วยบัญชี (การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน พบว่า ทั้ง 2 หน่วยงาน มีการจัดทำองค์ความรู้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด หน่วยงานจะต้องมีการจัดทำองค์ความรู้สำหรับใช้เพื่อการจัดอบรมไม่น้อยกว่า 1 หลักสูตร (ตารางที่ 3.18)

ตารางที่ 3.18 องค์ความรู้ที่ใช้ในการส่งเสริมและถ่ายทอด

หน่วยงาน	องค์ความรู้
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	- แนวทางและแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพการเกษตรและการสร้างอาชีพ - การบ่มเพาะการใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ การตลาดออนไลน์และออฟไลน์
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	- การจัดการฟาร์มด้วยบัญชี (การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ)

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2) กิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการดำเนินการโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ประกอบด้วย การประสานงาน แนะนำ ส่งเสริม และติดตามการดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ 77 จังหวัดแล้ว อยู่ระหว่างการสำรวจข้อมูลความต้องการด้านการประกอบอาชีพการเกษตรจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้ในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม ส่วนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 เรื่อง ได้แก่ แนวทางการประกอบอาชีพการเกษตร การบ่มเพาะการใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ และการตลาดออนไลน์และออฟไลน์ โดยกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (ส่วนกลาง) มีการปรับกิจกรรมจากการอบรมเป็นการสื่อสารทางไกล ใช้การไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการติดตามให้คำแนะนำลูกหลานเกษตรกร มีแผนการดำเนินการในช่วงไตรมาสที่ 3 โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดร่วมกับหน่วยงานภาคในพื้นที่

ส่วนที่เป็นการดำเนินกิจกรรมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบด้วย การอบรมการจัดการฟาร์มด้วยบัญชี การกำกับแนะนำการจัดทำบัญชี และการติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวม ดำเนินการโดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 และกิจกรรมการติดตามประเมินผลการจัดทำบัญชี สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ ในช่วงเวลาสำรวจ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีการจัดทำกิจกรรมการอบรมการจัดการฟาร์มด้วยบัญชีแล้ว ร้อยละ 92.89 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ มีแผนดำเนินการในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 (ตารางที่ 3.19)

ตารางที่ 3.19 กิจกรรมของโครงการ

หน่วยงาน	กิจกรรมที่ดำเนินการ	กิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์	- การประสานงาน แนะนำ ส่งเสริม และติดตาม การดำเนินงานตามโครงการฯ - การประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมแนวทางการ ประกอบอาชีพการเกษตร	- การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างทักษะ การตลาดสินค้าเกษตร - การติดตามดำเนินงาน
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	- การอบรมการจัดการฟาร์มด้วยบัญชี	- การกำกับแนะนำการจัดทำบัญชี - การติดตามประเมินผลการจัดทำบัญชี - การติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวม

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.3) ผลได้

การส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตร ดำเนินการผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และการจัดอบรม โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า ในส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ปรับปรุงแบบการจัดอบรมเป็นการไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ จำนวน 1 หลักสูตร คือ การอบรมแนวทางในการประกอบอาชีพเกษตรสมัยใหม่ มีลูกหลานสมาชิกสหกรณ์และบุคคลทั่วไปผ่านการอบรมจำนวน 500 ราย ครบตามเป้าหมาย ส่วนอีก 1 หลักสูตร คือ การอบรมเพื่อสร้างทักษะการตลาดสินค้าเกษตร มีแผนดำเนินการในเดือนพฤษภาคม 2564

สำหรับการส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตร ในส่วนการจัดการฟาร์มด้วยบัญชี พบว่า มีการจัดอบรมลูกหลานสมาชิกสหกรณ์ และบุคคลทั่วไปแล้ว 353 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.89 ของเป้าหมาย 380 ราย โดยปัญหาที่พบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้การสอนและแนะนำการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเป้าหมายมีการชะลอตัวในช่วงแรก ประกอบกับเป็นโครงการบูรณาการ ซึ่งต้องเข้าปฏิบัติงานพร้อมกับหน่วยงานอื่น จึงต้องมีการนัดหมายเวลาในการลงพื้นที่ให้ตรงกัน (ตารางที่ 3.20)

ตารางที่ 3.20 การส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตร

หน่วยงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์			
1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมแนวทางการประกอบอาชีพการเกษตร	500	500	100.00
1.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างทักษะการตลาดสินค้าเกษตร	500	-	-
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์			
- อบรมการจัดการฟาร์มด้วยบัญชี	380	353	92.89

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.4) ความพึงพอใจ

ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วยประเด็นการจัดสรรงบประมาณ กระบวนการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หลักสูตรการจัดอบรม ระยะเวลาการอบรมในภาพรวมทั้ง 2 หน่วยงาน พบว่า มีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมาก ที่ค่าคะแนน 3.79

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในแต่ละหน่วยงานจะเห็นว่า เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีความพึงพอใจ ต่อโครงการระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลในเรื่องการจัดสรรงบประมาณ ยังไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนค่าเดินทางมาอบรมของกลุ่มเป้าหมาย เช่น จังหวัดร้อยเอ็ด งบประมาณอบรมให้โควตาในกลุ่มเป้าหมายเพียง 12 ราย จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 106 ราย การคัดเลือกผู้สมัครไม่ได้คัดกรองคุณสมบัติของผู้สมัครตั้งแต่เริ่มโครงการ ทำให้มีผู้สมัครจำนวนมากที่โครงการกำหนด ส่งผลให้งบประมาณการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ด้านหลักสูตรการอบรม ยังไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสนใจในเรื่องเทคโนโลยีการผลิต นวัตกรรมเกษตร และการตลาด (ตารางที่ 3.21)

ตารางที่ 3.21 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

ประเด็น	กรมส่งเสริมสหกรณ์		กรมตรวจบัญชีสหกรณ์		ภาพรวม	
	คะแนน	แปลผล	คะแนน	แปลผล	คะแนน	แปลผล
1. การจัดสรรงบประมาณ	2.80	ปานกลาง	3.60	มาก	3.45	มาก
2. เงื่อนไข และวิธีการคัดเลือก กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ	2.93	ปานกลาง	3.88	มาก	3.70	มาก
3. หลักสูตรการอบรม	3.33	ปานกลาง	4.20	มาก	4.04	มาก
4. ระยะเวลาการอบรม	3.20	ปานกลาง	4.17	มาก	3.99	มาก
เฉลี่ย	3.07	ปานกลาง	3.96	มาก	3.79	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ทั้ง 2 หน่วยงาน พบประเด็นปัญหาทั้งจากการบริหารจัดการโครงการ เช่น ด้านงบประมาณ การชี้แจงโครงการ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำแนกประเด็นข้อค้นพบในแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

3.5.1) กรมส่งเสริมสหกรณ์

(1) ด้านงบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเด็นการจัดสรรงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ขนาดพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ตัวอย่างเช่น จังหวัดร้อยเอ็ด มีงบประมาณอบรมให้โควตากลุ่มเป้าหมายเพียง 12 ราย จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 106 ราย รวมทั้งไม่มีงบประมาณสนับสนุนค่าเดินทางมาเข้าร่วมอบรมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

(2) การชี้แจงโครงการ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ให้ข้อคิดเห็นว่า ไม่มีความชัดเจนตั้งแต่เริ่มโครงการ ทั้งการประสานงานและแนวทางการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด ขาดการประสานงาน ทำให้หน่วยงานระดับภูมิภาคไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับโครงการ ส่งผลให้การบูรณาการงานไม่มีประสิทธิภาพ

(3) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ไม่มีการคัดกรองคุณสมบัติของผู้สมัคร เข้าร่วมโครงการตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากกว่าเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ 500 คน ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้อง ผู้สมัครมากกว่าร้อยละ 90.00 ขาดคุณสมบัติในการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลาง จะต้องช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ด้วย ทำให้แนวทางกับการปฏิบัติขัดแย้งกัน รวมทั้งการสนับสนุนอย่างเป็นทางการให้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการยังไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังเห็นว่า การมอบหมายให้สหกรณ์เป็นเจ้าภาพกิจกรรมนำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้าน สานต่ออาชีพการเกษตร ภายใต้โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร ไม่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร ไม่สามารถตอบข้อซักถามของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการในเรื่องการเกษตรได้ และการบริหารงานของสหกรณ์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์แต่ละแห่งไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางของโครงการได้

(4) การจัดอบรม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดอบรมในรูปแบบเดิมที่มีการรวมกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการได้ หน่วยงานจึงได้ปรับรูปแบบการอบรมผ่านสื่อออนไลน์ เช่น การใช้โปรแกรม Zoom หรือการไลฟ์สดผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ เห็นว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบดังกล่าวทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าอบรมกับเจ้าหน้าที่ ขาดการฝึกปฏิบัติจริง และไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับเกษตรกร

(5) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เห็นว่า ในส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ด้านการเกษตร พอที่จะถ่ายทอดให้กับกลุ่มเป้าหมายต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานส่วนกลางหรือหน่วยงานภาคี รวมทั้งไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อร่วมจัดทำแผน หรือติดตามกลุ่มเป้าหมายได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(6) ด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 90.00 ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ มีความหลากหลาย บางรายเคยทำการเกษตรมาก่อน บางรายเพิ่งเริ่มทำการเกษตร กระจายอยู่ในหลายพื้นที่ อยู่ห่างไกล หลายรายไม่ได้อยู่ในพื้นที่ หรือไป - กลับระหว่างที่ทำงานในตัวจังหวัด ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการประสานงาน รวมทั้งบางรายเปลี่ยนใจไม่ร่วมโครงการ กลับไปทำงานเดิม ทำให้การประสานงานส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการคาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนเงินทุน ปัจจัยการผลิต และสิทธิในที่ดินทำกิน ต้องการความรู้เพิ่ม และต้องการให้เชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด

3.5.2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

การดำเนินงานในช่วง 6 เดือน ส่วนใหญ่ยังเป็นการดำเนินการในกิจกรรมจัดอบรมโดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ มีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 3 - 4 ซึ่งประเด็นที่พบในเบื้องต้น ดังนี้

(1) ด้านงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่เห็นว่า งบประมาณที่จัดสรรไม่เพียงพอและล่าช้า

(2) ด้านผู้เข้าร่วมอบรม บางรายอยู่ในพื้นที่ควบคุมพิเศษตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถเข้าอบรมได้ บางรายอยู่ในพื้นที่ห่างไกลเป็นอุปสรรคในการนัดหมาย

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) กรมส่งเสริมสหกรณ์

(1) หน่วยงานระดับพื้นที่ให้ความเห็นว่า ควรประสานการบูรณาการงานตั้งแต่ระดับผู้บริหารก่อนกระจายงานลงพื้นที่

(2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ เสนอให้สหกรณ์เป็นผู้เสนอโครงการ เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากรับรู้บริบทในพื้นที่ดีกว่า รวมทั้งในกรณีที่มีแผนสนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มเป้าหมาย ควรสนับสนุนโดยตรง แทนการสนับสนุนผ่านเงื่อนไขสถาบันการเงิน

(3) ด้านการจัดอบรม ควรเน้นการฝึกปฏิบัติจริงควบคู่กับเชิงทฤษฎี ในกรณีที่มีพื้นที่มีจำนวนผู้สมัครเข้าร่วมโครงการน้อย ในการอบรมเสนอให้นำไปจัดรวมกับจังหวัดใกล้เคียง

(4) ด้านเจ้าหน้าที่ที่ยังขาดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ควรมีการสัมมนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรในเบื้องต้น และประสานกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง เป็นต้น ในการเข้าให้ความรู้แก่เกษตรกรและจัดอบรมหลักสูตรการเป็นวิทยากรให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านวิทยากร

3.6.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าพาหนะในการเข้าร่วมอบรมให้กับ
กลุ่มเป้าหมาย

(2) ควรมีการจัดการอบรมแบบออนไลน์ หรือมีการจัดกลุ่มอบรมกลุ่มย่อย ทั้งนี้
ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรเป็นสำคัญ รวมทั้งการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการ
แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด

3.2.5. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มประชาชนภายในพื้นที่เป้าหมาย การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภายใต้นโยบายที่ดินแห่งชาติในรูปแบบสหกรณ์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรให้กับเกษตรกรในรูปแบบแปลงรวม ส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการปลูกพืช ให้คำแนะนำการผลิตพืชในพื้นที่ที่เหมาะสม สนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดรายจ่าย สร้างรายได้ รวมทั้งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

1.2) เป้าหมายของโครงการ เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป้าหมายที่คณะอนุกรรมการ จัดหาที่ดิน และคณะกรรมการจัดที่ดิน ส่งมอบให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพดำเนินการที่สมัครใจ และสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำ และข้อกำหนดของเจ้าหน้าที่ได้ 185 พื้นที่ 62 จังหวัด (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 62 จังหวัด กรมประมง 12 จังหวัด กรมปศุสัตว์ 50 จังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน 38 จังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร 19 จังหวัด และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นที่ที่ดินแปลงรวม 12 จังหวัด และกิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ 8 จังหวัด)

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 55.3122 ล้านบาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 4.6202 ล้านบาท สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 16.4713 ล้านบาท กรมส่งเสริมการเกษตร 4.1210 ล้านบาท กรมปศุสัตว์ 9.2710 ล้านบาท กรมประมง 6.8142 ล้านบาท และกรมพัฒนาที่ดิน 14.0145 ล้านบาท)

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ส่งแบบสอบถามให้หน่วยงานในพื้นที่ทุกจังหวัดที่มีการดำเนินการ ทั้งนี้ ได้รับแบบสอบถามกลับจากหน่วยงานในพื้นที่แยกเป็นรายหน่วยงาน ดังนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ 54 ราย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 7 ราย กรมส่งเสริมการเกษตร 19 ราย กรมปศุสัตว์ 15 ราย กรมประมง 7 ราย และกรมพัฒนาที่ดิน 3 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมภายใต้การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร มีหน่วยงานร่วมดำเนินการทั้งสิ้น 6 หน่วยงาน ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 55,312,200 บาท แบ่งเป็น กรมส่งเสริมสหกรณ์ 4,620,200 บาท สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 16,471,300 บาท กรมประมง 6,814,200 บาท กรมปศุสัตว์ 9,271,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตร 4,121,000 บาท และกรมพัฒนาที่ดิน 14,014,500 บาท ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีการเบิกจ่ายแล้ว 10,363,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.74 ของงบประมาณทั้งหมด เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการอบรมได้ตามเวลาที่กำหนดของแผนงาน ส่งผลทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

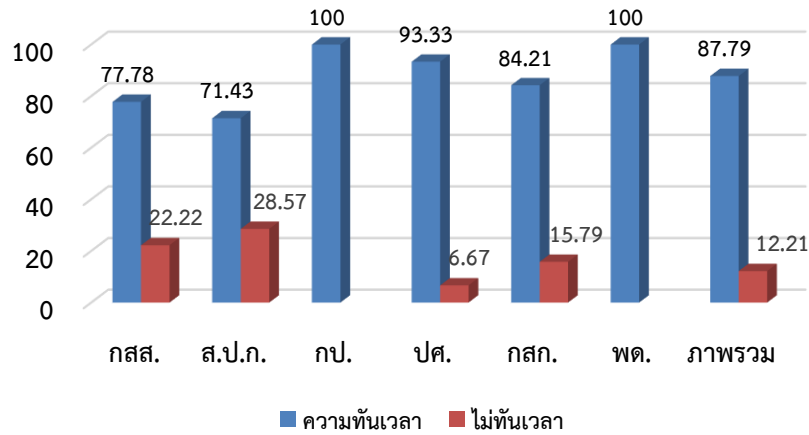
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายหน่วยงาน พบว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์มีการเบิกจ่ายงบประมาณมากที่สุด ร้อยละ 33.27 ของงบประมาณที่ได้รับ และกรมพัฒนาที่ดิน มีการเบิกจ่ายน้อยที่สุด ร้อยละ 2.84 ของงบประมาณที่ได้รับ เนื่องจากหน่วยงานอยู่ระหว่างจัดกิจกรรมลงพื้นที่เป้าหมาย (ตารางที่ 3.22)

ตารางที่ 3.22 การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ

หน่วย : บาท			
หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
1) กรมส่งเสริมสหกรณ์	4,620,200	1,537,300	33.27
2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	16,471,300	4,159,300	25.25
3) กรมประมง	6,814,200	1,837,000	26.96
4) กรมปศุสัตว์	9,271,000	2,087,200	22.51
5) กรมส่งเสริมการเกษตร	4,121,000	344,100	8.35
6) กรมพัฒนาที่ดิน	14,014,500	398,600	2.84
รวม	55,312,200	10,363,500	18.74

ที่มา : จากรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

(1) ความทันเวลาของงบประมาณ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ด้วยแบบสอบถามแบบออนไลน์ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน ร้อยละ 87.79 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับ การจัดสรรมาทันเวลา ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณในช่วงเดือนมกราคม ส่วนที่เหลือร้อยละ 12.21 เห็นว่า งบประมาณมาไม่ทันเวลา เนื่องจากได้รับในช่วงเดือนมีนาคม ซึ่งล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากหน่วยงานในพื้นที่กำหนดการดำเนินการจัดอบรมให้แก่เกษตรกรในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ (ภาพที่ 3.15)

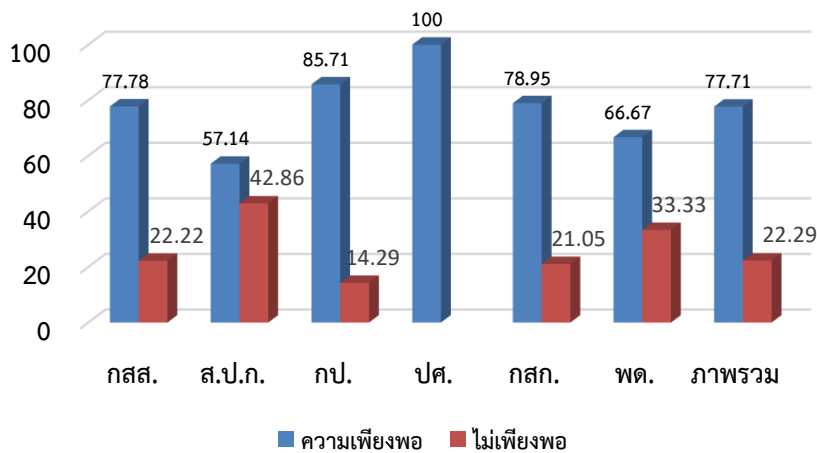

ภาพที่ 3.15 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) ความเพียงพอของงบประมาณ ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ของแต่ละหน่วยงานให้ความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 77.71 ส่วนที่เหลือร้อยละ 22.29 เห็นว่า งบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากหน่วยงานถูกปรับลดงบประมาณลง

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ของกรมปศุสัตว์ทุกรายเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเพียงพอ (ภาพที่ 3.16)

ภาพที่ 3.16 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) กิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมของโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรทุกหน่วยงานมีกิจกรรมที่เหมือนกัน คือ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร เช่น การอบรมถ่ายทอดความรู้ในเรื่องของการปรับปรุงบำรุงดิน การส่งเสริมการรวมกลุ่ม การส่งเสริมอาชีพด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่เพื่อสำรวจความต้องการอบรมในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและความต้องการด้านอื่น ๆ

3.3) ผลได้

ในภาพรวม สามารถดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน 2,154 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.46 ของเป้าหมาย โดยแบ่งเป็นการอบรมผ่านกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และการตลาดนำการผลิตแก่สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ใน 13 พื้นที่ จำนวน 472 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.56 กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม 28 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 90.32 กิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ดำเนินการแล้ว 530 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.33 กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่แก่เกษตรกร 312 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.40 ซึ่งมีผลการดำเนินงานน้อย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถรวมกลุ่มได้ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรด้านประมง 840 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.74 ซึ่งมีผลการดำเนินงานน้อย เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการได้รับงบประมาณล่าช้า ผลเบิกจ่ายต่ำกว่าแผน

สำหรับกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรด้านปศุสัตว์ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน อยู่ระหว่างการดำเนินการ เช่น จัดฝึกอบรม และจัดกิจกรรมลงพื้นที่ (ตารางที่ 3.23)

ตารางที่ 3.23 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

หน่วยงาน	กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	- กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และการตลาดนำการผลิต	ราย	720	472	65.56
2. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร	- กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	พื้นที่	31	28	90.32
	- กิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	ราย	600	530	88.33
3. กรมส่งเสริมการเกษตร	- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่แก่เกษตรกร	ราย	3,000	312	10.40
4. กรมปศุสัตว์	- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรด้านปศุสัตว์	ราย	1,000	-	-
5. กรมประมง	- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรด้านประมง	ราย	2,350	840	35.74
6. กรมพัฒนาที่ดิน	- กิจกรรมพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน	ราย	4,000	-	-
ภาพรวม		พื้นที่	31	28	90.32
		ราย	11,670	2,154	18.46

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.4) ความพึงพอใจ

ในด้านความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมทุกด้าน ทั้ง 6 หน่วยงาน พบว่า มีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.85 (คะแนนเต็ม 5)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อโครงการระดับมาก ในประเด็นเรื่องงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน หลักสูตรการอบรม ปัจจัยการผลิต และการดำเนินงาน ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.60 4.20 3.94 3.74 และ 3.78 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.24)

ตารางที่ 3.24 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (คะแนน)					ภาพรวม		
	สปก.	กสส.	ปม.	ปศ.	พด.	กสก.	คะแนน	แปลผล
1. งบประมาณ	3.60	3.58	4.00	3.46	3.67	3.29	3.60	มาก
2. โครงสร้างพื้นฐาน	4.20	-	-	-	-	-	4.20	มาก
3. หลักสูตรการอบรม	4.20	3.71	4.29	3.67	4.00	3.76	3.94	มาก
4. ปัจจัยการผลิต	4.00	-	4.14	3.31	3.50	3.76	3.74	มาก
5. การดำเนินการ	4.00	3.57	4.33	3.42	3.67	3.71	3.78	มาก
เฉลี่ย	4.00	3.62	4.19	3.47	3.71	3.63	3.85	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) ด้านการจัดกิจกรรมอบรม

(1) ความพร้อมของเกษตรกรเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการ ประกอบกับข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมีอาชีพหลัก (งานประจำ) บางส่วนประกอบอาชีพอยู่นอกพื้นที่เป้าหมาย อีกทั้ง ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่และครัวเรือนอยู่ห่างกัน ทำให้ติดต่อก่อนข้างยาก รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมอบรมยาก

(2) บางพื้นที่ยังไม่มีกิจกรรมจัดการอบรม เพราะรอการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนงาน

(3) การกำหนดเป้าหมาย และแผนงานเป็นการกำหนดมาจากหน่วยงานส่วนกลาง เช่น กำหนดให้อบรมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 กลุ่ม แต่สนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุการผลิต ให้เพียงกลุ่มเดียว ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ ทำให้ยากต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร

3.5.2) ด้านผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนดให้หน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมอบรมได้ไม่เกิน 30 คนต่อครั้ง ส่งผลให้การอบรมไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้เดิม

3.5.3) ด้านอื่น ๆ

(1) งบประมาณการอบรมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพไม่เพียงพอ และการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

(2) พื้นที่การใช้ประโยชน์ของเกษตรกร สาธารณูปโภคยังไม่พร้อม แต่ได้จัดให้เข้าอาศัยอยู่ในพื้นที่แล้ว มีผลทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้ รายได้ไม่เพียงพอเลี้ยงครอบครัว จึงต้องออกไปทำงานในโรงงาน หรือรับจ้างอื่น ๆ

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) ควรกำหนดแผนงาน/วัตถุประสงค์/ผลสัมฤทธิ์ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับลักษณะการถือครองที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

3.6.2) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการรวมกลุ่ม และส่งเสริมกิจกรรมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อรองรับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตตามโครงการ คทช. ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการต่อไป

3.6.3) ควรกำหนดแผนปฏิบัติงานจากหน่วยงานต้นสังกัดของแต่ละหน่วยงาน ร่วมบูรณาการให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน สนับสนุนระบบกระจายน้ำเข้าแปลงเกษตร อบรมให้องค์ความรู้ด้านการเกษตร อาทิ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก การปลูกพืชที่ปลอดภัย และช่องทางการตลาด

3.6.4) ควรจัดสรรงบประมาณให้ทุกหน่วยงานเต็มจำนวน เพื่อเข้าไปดำเนินงานโครงการ และการจัดกิจกรรมอบรมฯ ได้อย่างต่อเนื่อง

3.6.5) ควรจัดหาระบบสาธารณูปโภค ระบบไฟฟ้า และแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตรให้แก่เกษตรกร

3.2.6 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมที่ได้มาตรฐานและคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมกลุ่มการผลิต และสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

1.1.2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเกษตรกรมีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างยั่งยืน มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถทักษะของสมาชิกในการดำเนินงาน ส่งเสริมเศรษฐกิจเกษตร เพื่อความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบและยกย่องเชิดชูเกียรติ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรให้เป็นที่ประจักษ์ และเป็นแบบอย่างในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

1.1.3) เพื่อพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่โครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาลของ ส.ป.ก. ให้มีศักยภาพมีความเหมาะสมในการผลิตพืช และใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

1.2) เป้าหมายของโครงการ

1.2.1) กรมหม่อนไหม ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 450 ราย ในพื้นที่ 18 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง เชียงราย พิจิตร อุตรดิตถ์ สกลนคร เลย ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม มุกดาหาร นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระบุรี ชุมพร ราชบุรี ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

1.2.2) กรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจัดที่ดินตามนโยบายรัฐบาลของ ส.ป.ก. จำนวน 600 ราย ในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อุทัยธานี กาญจนบุรี ชุมพร และสุราษฎร์ธานี

1.2.3) กรมส่งเสริมการเกษตร กลุ่มเกษตรกรจำนวน 1,723 กลุ่ม สมาชิกจำนวน 25,001 ราย ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 308 กลุ่ม สมาชิกกลุ่ม 4,620 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 533 กลุ่ม สมาชิกจำนวน 8,915 ราย กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 882 กลุ่ม และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 11,466 ราย เกษตรกรบุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรต้นแบบที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 สาขา/ประเภท ในพื้นที่ 77 จังหวัด ทั่วประเทศ

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น จำนวน 42.3867 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจาก กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกรมหม่อนไหม จังหวัดละ 1 ราย รวม 18 ราย กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัดละ 1 ราย รวม 9 ราย และกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดละ 1 ราย รวม 77 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - มีนาคม 2564

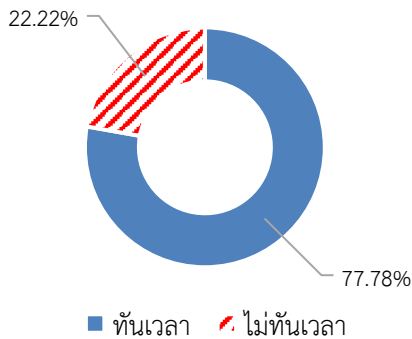
3) ผลการติดตาม

3.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม

3.1.1) ปัจจัยนำเข้า

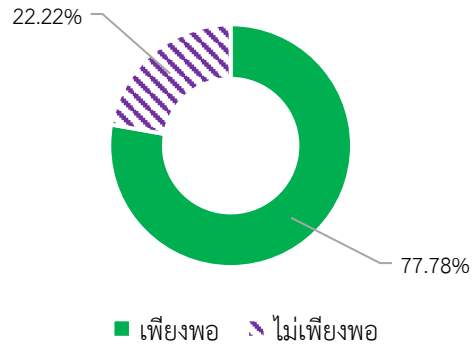
(1) งบประมาณ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการ จำนวน 9,083,900 บาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้ว 2,100,458.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.12 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ เป็นการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อบริหารจัดการโครงการ

(2) ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ จากการสำรวจ พบว่าหน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 77.78 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา ส่วนที่เหลือร้อยละ 22.22 เห็นว่าไม่ทันเวลา (ภาพที่ 3.17) สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 77.78 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 22.22 เห็นว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากมีกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเป็นจำนวนมาก แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ จึงทำให้ไม่สามารถส่งเสริมได้ทุกกลุ่ม โดยหน่วยงานได้แจ้งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ทราบแล้ว เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องชะลอลง (ภาพที่ 3.18)

ภาพที่ 3.17 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.18 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย หน่วยงานมีเป้าหมายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร จำนวน 25 กลุ่ม เกษตรกร 450 ราย ในพื้นที่จังหวัดลำปาง เชียงราย พิจิตร อุตรธานี สกลนคร เลย ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม มุกดาหาร นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระบุรี ชุมพร ราชบุรี ศรีสะเกษ และ อุบลราชธานี (ตารางที่ 3.25)

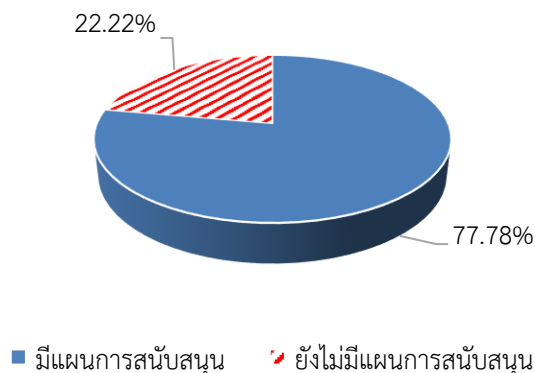
ตารางที่ 3.25 ผลการคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมาย

จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)
1. ลำปาง	10
2. เชียงราย	20
3. พิจิตร	30
4. อุตรธานี	25
5. สกลนคร	25
6. เลย	25
7. ขอนแก่น	25
8. ชัยภูมิ	40
9. มหาสารคาม	25
10. มุกดาหาร	20
11. นครราชสีมา	35
12. สุรินทร์	40
13. บุรีรัมย์	35
14. สระบุรี	30
15. ชุมพร	15
16. ราชบุรี	20
17. ศรีสะเกษ	15
18. อุบลราชธานี	15
รวม	450

ที่มา : กรมหม่อนไหม (ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 2564)

(4) หลักสูตรการอบรม หน่วยงานมีแผนการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ในหลายเรื่อง เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมอุตสาหกรรมให้ได้คุณภาพสูง การผลิตรังไหมให้ได้มาตรฐาน มกษ. เทคนิคการทอผ้า และการออกแบบลวดลายผ้า การย้อมสีธรรมชาติ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมคุณภาพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม เทคนิคการฟอกย้อม การฟื้นฟูการเลี้ยงไหม การเพิ่มศักยภาพการขายหม่อนผลสด บนตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ การออกแบบลวดลายการทอผ้าให้มีอัตลักษณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการสำรวจ ความต้องการของกลุ่มเกษตรกร หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่จะดำเนินการจัดถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรต่อไป

(5) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิต จะดำเนินการหลังเสร็จสิ้น การอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว ซึ่งจะสนับสนุนตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 77.78 หน่วยงานมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ให้เกษตรกร และร้อยละ 22.22 ยังไม่มีแผนการสนับสนุน เนื่องจากหน่วยงานรอการอนุมัติจากหน่วยงานส่วนกลาง และรอการจัดสรร งบประมาณเพิ่มเติม (ภาพที่ 3.19)

ภาพที่ 3.19 แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตให้เกษตรกร

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับประเภท/วัสดุที่คาดว่าจะสนับสนุน พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.56 มีแผนจะสนับสนุนท่อนพันธุ์หม่อน รองลงมาร้อยละ 44.44 จะสนับสนุนเส้นไหมพุ่ง เส้นไหมยืน และปัจจัยการผลิตสำหรับปลูกต้นหม่อน ร้อยละ 22.22 จะสนับสนุนเป็นอุปกรณ์สำหรับทอผ้า และไขไหม (ตารางที่ 3.26)

ตารางที่ 3.26 ประเภทของปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่สนับสนุนให้เกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. ท่อนพันธุ์	55.56
2. เส้นไหมพุ่ง	44.44
3. เส้นไหมยืน	44.44
4. ปัจจัยการผลิตสำหรับปลูกต้นหม่อน	44.44
5. อุปกรณ์สำหรับทอผ้า	22.22
6. ไขไหม	22.22

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3.1.2) กิจกรรม

(1) การประชุมชี้แจงโครงการ หน่วยงานในพื้นที่ที่มีแผนการจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานโครงการเฉลี่ย 2 ครั้งต่อแห่ง โดยร้อยละ 88.89 ดำเนินการจัดประชุมแล้ว แต่ยังไม่ครบตามแผน และส่วนที่เหลือร้อยละ 11.11 ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ต้องเลื่อนการประชุมออกไป (ตารางที่ 3.27)

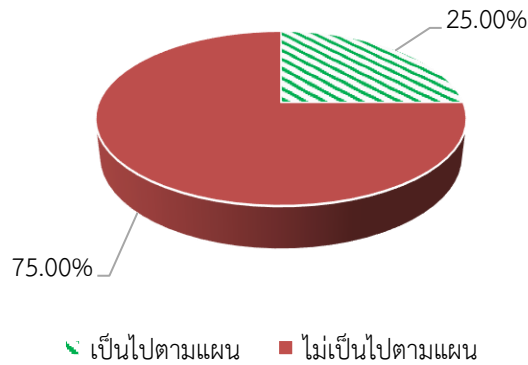
(2) การติดตามและให้คำปรึกษา หน่วยงานมีแผนการติดตาม และให้คำปรึกษากับกลุ่มเกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม การเลี้ยงไหม การปลูกหม่อน การแปรรูปผลผลิตจากหม่อนไหม เป็นต้น จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 75.00 ดำเนินการติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกรบ้างแล้ว ซึ่งเป็นไปตามแผนที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากบางพื้นที่มีแผนการติดตามหลังจากการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้การติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำเรื่องเทคนิคการทอผ้าไหม และการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ตารางที่ 3.27)

ตารางที่ 3.27 การประชุมชี้แจงโครงการ และการติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. การจัดประชุมชี้แจงโครงการ	100.00
- ดำเนินการแล้ว	88.89
- ยังไม่ได้ดำเนินการ	11.11
2. การติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกร	100.00
- ดำเนินการแล้ว	75.00
- ยังไม่ได้ดำเนินการ	25.00

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

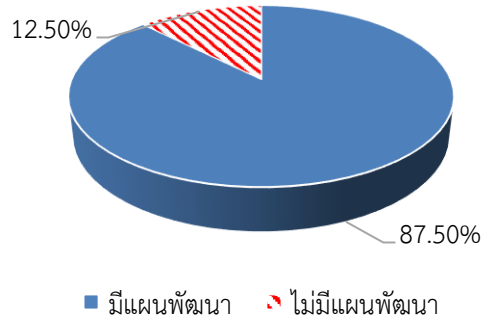
(3) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร มีแผนการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร ร้อยละ 25.00 หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติงาน ส่วนที่เหลือร้อยละ 75.00 ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติงาน เนื่องจากบางแห่งได้รับงบประมาณล่าช้า และเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้การจัดอบรมต้องชะลอออกไป (ภาพที่ 3.20)

ภาพที่ 3.20 แผนการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร

ที่มา : จากการสำรวจ

(4) การพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม หน่วยงานร้อยละ 87.50 มีแผนดำเนินการพัฒนาสินค้า หรือผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหมของกลุ่มเกษตรกร เช่น พัฒนาการทอผ้าไหมกาบบัวยกขีด พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อนไหม เช่น สบู่ และชาใบหม่อน เป็นต้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 12.50 ไม่มีแผนในการพัฒนาสินค้า เนื่องจากเป็นการพัฒนาเกษตรกรในเรื่องความรู้การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เท่านั้น (ภาพที่ 3.21)

ภาพที่ 3.21 แผนการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม

ที่มา : จากการสำรวจ

3.1.3) ผลได้

(1) กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย เป็นกลุ่มที่มีการรวมกลุ่มเพื่อกิจกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้า และผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากหม่อนไหม ทั้งนี้ หน่วยงานได้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งหมด 25 กลุ่ม ใน 18 จังหวัด (ตารางที่ 3.28)

ตารางที่ 3.28 จำนวนกลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
1. ลำปาง	1	10
2. เชียงราย	1	20
3. พิจิตร	1	30
4. อุตรธานี	1	35
5. สกลนคร	1	25
6. เลย	1	25
7. ขอนแก่น	1	25
8. ชัยภูมิ	1	40
9. ร้อยเอ็ด	1	25
10. มุกดาหาร	1	20
11. นครราชสีมา	3	35
12. สุรินทร์	4	40
13. บุรีรัมย์	2	35
14. สระบุรี	2	30
15. ชุมพร	1	15
16. ราชบุรี	1	20
17. ศรีสะเกษ	1	15
18. อุบลราชธานี	1	15
รวม	25	450

ที่มา : กรมหม่อนไหม (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

3.1.4) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ ในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.29 โดยร้อยละ 64.29 มีความพึงพอใจระดับมาก รองลงมาร้อยละ 32.14 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 3.57 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ พบว่า (ตารางที่ 3.29)

(1) ด้านการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป้าหมาย ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.43 โดยร้อยละ 57.14 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 42.86 พึงพอใจในระดับมากที่สุด

(2) ด้านงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.29 โดยร้อยละ 71.43 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 28.57 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

(3) ด้านแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.14 คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาร้อยละ 28.57 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และร้อยละ 14.29 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

(4) ด้านนโยบายภาพรวมของโครงการ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.29 โดยร้อยละ 71.43 มีความพึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 28.57 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3.29 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					รวม	ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การรวมกลุ่มเกษตรกร	42.86	57.14	-	-	-	100.00	4.43	มากที่สุด
2. งบประมาณที่ได้รับ	28.57	71.43	-	-	-	100.00	4.29	มากที่สุด
3. แนวทางการดำเนินงาน	28.57	57.14	14.29	-	-	100.00	4.14	มาก
4. นโยบายภาพรวมของโครงการ	28.57	71.43	-	-	-	100.00	4.29	มากที่สุด
รวม	32.14	64.29	3.57	-	-	100.00	4.29	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.5) ข้อค้นพบ

(1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรมฯ ค่อนข้างล่าช้า ส่งผลให้การจัดกิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การดำเนินงาน จึงมีความล่าช้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมอื่น ๆ ของโครงการด้วย

(2) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้การจัดประชุมชี้แจงโครงการในบางพื้นที่ต้องเลื่อนออกไป

3.1.6) ข้อเสนอแนะ

- ควรจัดสรรงบประมาณช่วงเริ่มต้นปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และมีความสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร

3.2) กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่เกษตรแผนใหม่ ดำเนินการโดยกรมพัฒนาที่ดิน

3.2.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณ กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่เกษตรแผนใหม่ ได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการ จำนวน 6,573,100 บาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 41,199.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.63 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ เป็นการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อบริหารจัดการโครงการเท่านั้น

(2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หน่วยงานได้กำหนดเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. เป้าหมายจำนวน 8 จังหวัด 13 อำเภอ เกษตรกรจำนวน 600 ราย ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อุทัยธานี กาญจนบุรี ชุมพร และสุราษฎร์ธานี (ตารางที่ 3.30)

ตารางที่ 3.30 จำนวนพื้นที่และจำนวนเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	เป้าหมาย (ราย)
1. ชลบุรี	หนองใหญ่	เขาชก	64
	บ่อทอง	บ่อทอง	
2. สระแก้ว	วังน้ำเย็น	คลองหินปูน	95
	อรัญประเทศ	หนองสังข์ ตำบลป่าไร่	
	โคกสูง	หนองม่วง หนองแวง โนนหมากมุ่น	
3. นครราชสีมา	วัฒนานคร	หมากเค็ง ท่าเกวียน วัฒนาการ	105
	ครบุรี	จระเข้หิน	
	ปากช่อง	ปากช่อง	
4. กาฬสินธุ์	ดอนจาน	นาจำปา	60
5. อุทัยธานี	ลานสัก	ลานสัก ระเบ้า	95
6. กาญจนบุรี	ไทรโยค	สิงห์	75
7. ชุมพร	ท่าแซะ	หงส์เจริญ	56
8. สุราษฎร์ธานี	ชัยบุรี	ไทรทอง	50
รวม			600

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

(3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต หน่วยงานมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกร ได้แก่ สนับสนุนปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 375 ตัน น้ำหมักชีวภาพ จำนวน 75,000 ลิตร สารโดโลไมท์ จำนวน 76 ตัน เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด จำนวน 118 ตัน โดยจะสนับสนุนหลังจากจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเสร็จเรียบร้อยแล้ว (ตารางที่ 3.31)

ตารางที่ 3.31 แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร

ปัจจัยการผลิต	หน่วย	จำนวน
1. ปุ๋ยหมัก พด.	ตัน	375
2. น้ำหมักชีวภาพ	ลิตร	75,000
3. โดโลไมท์	ตัน	76
4. เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	118

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

3.2.2) กิจกรรม

หน่วยงานในพื้นที่ยังไม่สามารถดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานได้ เนื่องจากยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง แต่มีแผนการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรในเรื่องการทำปุ๋ยหมัก พด. การทำน้ำหมักชีวภาพ การปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน การปรับปรุงพื้นที่ดินกรด และการให้บริการวิเคราะห์ดิน และคำแนะนำในการจัดการดิน น้ำ ปืช ในการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรจะให้เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติ เมื่ออบรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ได้จากการฝึกอบรมให้เกษตรกรได้นำไปใช้ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง เช่น ปุ๋ยหมัก พด. น้ำหมักชีวภาพ และสารโดโลไมท์ เป็นต้น

3.2.3) ข้อค้นพบ

- หน่วยงานในพื้นที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานได้

3.2.4) ข้อเสนอแนะ

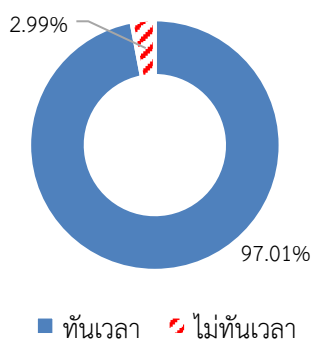
- ควรจัดสรรงบประมาณในช่วงเริ่มต้นปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และมีความสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร

3.3) กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

3.3.1) ปัจจัยนำเข้า

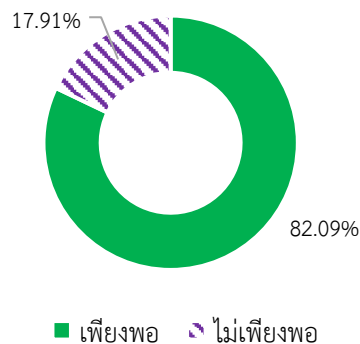
(1) งบประมาณ กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการ จำนวน 26,729,700 บาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 11,843,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.31 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

(2) ความทันเวลา และความเพียงพอของ เช่น การสนับสนุนและพัฒนา กลุ่มยูวเกษตรกร ที่มีจำนวนมากแต่งบประมาณไม่สามารถสนับสนุนได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ หน่วยงานในพื้นที่ได้มีการแก้ไขโดยการของบประมาณจากจังหวัดเพิ่มเติม หรือดำเนินการร่วมกับงบประมาณ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ร้อยละ 97.01 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา ส่วนที่เหลือร้อยละ 2.99 เห็นว่าไม่ทันเวลา (ภาพที่ 3.22) สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ร้อยละ 82.09 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 17.91 เห็นว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการสนับสนุนในบางกลุ่มหรือบางกิจกรรม ซึ่งมากกว่าที่เป้าหมายกำหนด (ภาพที่ 3.23)

ภาพที่ 3.22 ความทันเวลาของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 3.23 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา : จากการสำรวจ

(3) เกษตรกรเป้าหมาย หน่วยงานมีเป้าหมายในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน 1,723 กลุ่ม เกษตรกรจำนวน 25,001 ราย โดยเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรรวม 308 กลุ่ม เกษตรกรจำนวน 4,620 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 533 กลุ่ม เกษตรกรจำนวน 8,915 ราย แบ่งเป็น กิจกรรมพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน จำนวน 77 กลุ่ม 1,155 ราย กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group จำนวน 296 กลุ่ม 2,960 ราย กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 1,540 ราย กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก) จำนวน 77 กลุ่ม 770 ราย กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน แบ่งเป็น ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน จำนวน 77 จุด 2,310 ราย และขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน จำนวน 6 กลุ่ม 180 ราย และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 882 กลุ่ม จำนวน 11,466 ราย (ตารางที่ 3.32)

ตารางที่ 3.32 จำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร/กิจกรรม	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	308	4,620
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	533	8,915
2.1 พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน	77	1,155
2.2 พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group	296	2,960
2.3 พัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^{1/}	-	1,540
2.4 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก)	77	770
2.5 การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน		
- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน	77	2,310
- ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน	6	180
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	882	11,466
รวม	1,723	25,001

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

หมายเหตุ : ^{1/} คัดเลือกผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด 77 จังหวัด

(4) หลักสูตรการอบรม

หน่วยงานดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาการจัดกระบวนการเรียนรู้จะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 1 นั้น จะเป็นการประเมินสถานการณ์ สืบหาความต้องการถ่ายทอดความรู้ของกลุ่มเกษตรกร หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะดำเนินการถ่ายทอดความรู้ตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกรในระยะที่ 2 รายละเอียดดังนี้

(4.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ ได้แก่

(4.1.1) ระยะที่ 1 วิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนา กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group และการจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม (IFPP) รวมถึงเชื่อมโยง แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) สู่การจัดทำแผนกิจกรรมกลุ่ม

(4.1.2) ระยะที่ 2 พัฒนาความรู้ และทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตร ตามประเด็นในแผนการผลิตรายกลุ่ม (IFPP) และแผนกิจกรรมกลุ่มที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1

(4.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ใน 4 กิจกรรม รายละเอียดดังนี้

(4.2.1) พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่ม โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ดำเนินการประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำ แผนการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ โดยในกระบวนการนี้ จะให้เกษตรกรจัดทำแบบประเมินตนเอง ตามคุณสมบัติของ Smart Farmer วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล และแผนการผลิต รายกลุ่ม และระยะที่ 2 พัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และ เศรษฐกิจครัวเรือน ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรที่ได้จากกระบวนการ เรียนรู้ระยะที่ 1

(4.2.2) พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อม สู่ Smart Group ดำเนินการในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในกิจกรรมพัฒนา เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ให้เกษตรกรจัดทำแบบประเมินตนเอง ตามคุณสมบัติของ Smart Farmer วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มและจัดทำ แผนการผลิตรายกลุ่ม ด้วยแบบแผนการผลิตรายบุคคล เพื่อให้กลุ่ม ได้มีการเรียนรู้ ประเมินและวิเคราะห์ สถานการณ์กลุ่ม จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อจำกัด และโอกาสของกลุ่ม ตลอดจนเงินกองทุน การบริหารจัดการกลุ่ม และความ ต้องการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มเติมตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกษตรกรต้องการ และระยะที่ 2 จัดกระบวนการเรียนรู้ตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกรในกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 รวมทั้งถอดบทเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับการถ่ายทอดให้สมาชิก หรือกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ

(4.2.3) ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐาน ในองค์กรเกษตรกร (3ก) ดำเนินการในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร หรือกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีกิจกรรมด้านอื่น ๆ แต่มีความต้องการดำเนินกิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 จัดทำแผนส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ขั้นพื้นฐาน ให้เกษตรกรได้ร่วมกันประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม และสถานการณ์ของชุมชน เพื่อจัดทำแผนส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐาน ตามความต้องการและความชำนาญของกลุ่ม และระยะที่ 2 พัฒนาทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐาน โดยจัดถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป ตามความต้องการของเกษตรกรที่ดำเนินการวางแผนไว้ในระยะที่ 1 รวมทั้ง มีการฝึกปฏิบัติการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตรตามแผนที่กำหนดไว้

(4.2.4) การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน

- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับ ชุมชน ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 สร้างการรับรู้ วิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผน

สร้างความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน โดยจะให้เกษตรกรได้เสนอองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และมีการประเมินศักยภาพกลุ่มด้วย และระยะที่ 2 พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน โดยจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามความต้องการที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 1 เช่น การประกอบอาหารตามหลักโภชนาการ การถนอมและแปรรูป หรือการเพิ่มรายได้

- ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 จัดทำแผนพัฒนาแหล่งผลิตอาหารคุณภาพในชุมชน และให้มีการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารของหมู่บ้าน และระยะที่ 2 พัฒนาทักษะตามแผนพัฒนาแหล่งผลิตอาหารคุณภาพในชุมชน ถ่ายทอดความรู้ตามความต้องการของกลุ่มตามที่ได้วางแผนไว้ในระยะที่ 1

(4.3) กลุ่มยุวเกษตรกร พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ต้นแบบ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสู่ Smart Group ต้นแบบ ซึ่งจะจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความต้องการของกลุ่มยุวเกษตรกร และบริบทของพื้นที่ ให้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม จัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

(5) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต หน่วยงานมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร โดยจะสนับสนุนตามความต้องการของกลุ่ม เช่น เมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย จอบ เสียม ปูนขาว และ ฝีม เป็นต้น ทั้งนี้จะมีการสำรวจความต้องการปัจจัยการผลิต วัสดุการผลิตต่าง ๆ จากกลุ่มเกษตรกร หลังจากมีการจัดกระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมอื่น ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งขณะนี้ ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรไปบางส่วนแล้ว ได้แก่ (ตารางที่ 3.33)

(5.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 37 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 48.05 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(5.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกร 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้

(5.1.1) การพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน ดำเนินการแล้วจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 2.60 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(5.1.2) การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐาน ในองค์กรเกษตรกร (3ก) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต ดำเนินการแล้วจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 2.60 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(5.1.3) การส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน จำนวน 2 จุด คิดเป็นร้อยละ 2.60 ของเป้าหมาย 77 จุด และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนาแหล่งผลิตอาหารคุณภาพอยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งมีแผนดำเนินการ 6 จุด

(5.3) กลุ่มยุวเกษตรกร เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพการเกษตรเบื้องต้น ตามแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 4 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 1.73 ของเป้าหมาย 231 กลุ่ม

ตารางที่ 3.33 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกร

รายการ	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	
			จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	กลุ่ม	77	37	48.05
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร				
2.1 พัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ	กลุ่ม	77	2	2.60
2.2 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต	กลุ่ม	77	2	2.60
2.3 ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน				
- เพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน	จุด	77	2	2.60
- เพื่อพัฒนาแหล่งผลิตอาหารคุณภาพ	จุด	6	-	-
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	กลุ่ม	231	4	1.73

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

3.3.2) กิจกรรม

(1) หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเพื่อส่งเสริมและพัฒนา

(1.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

(1.1.1) เป็นกลุ่มที่เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร ปี 2559 - 2563 ที่ยังไม่ผ่านการประเมินเป็น Smart Group หรือ Smart Group Model มีผลการประเมินอยู่ในระดับกลุ่มปานกลางขึ้นไป ตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร โดยคัดเลือกจำนวน 1 กลุ่ม

(1.1.2) เป็นกลุ่มที่เคยเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี พ.ศ. 2562 - 2563 กิจกรรมพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม หรือเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร ปี 2559 - 2563 ที่ยังไม่ผ่านการประเมินเป็น Smart Group หรือ Smart Group Model ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับกลุ่มปรับปรุง หรือปานกลาง คัดเลือกจำนวน 3 กลุ่ม

(1.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

(1.2.1) กิจกรรมพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน มีหลักเกณฑ์การคัดเลือก คือ ต้องเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี 2563 หรือคัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบได้

(1.2.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2563 โดยพิจารณาจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพ เพื่ออบรมเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาให้เป็น Smart Group ในปีต่อไปได้

(1.2.3) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน จะคัดเลือกผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในระดับจังหวัด จำนวน 77 จังหวัด เพื่อเข้าร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำ

(1.2.4) กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก) คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นอาหาร

หรือที่มีกิจกรรมอื่น ๆ แต่ต้องการดำเนินกิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และผ่านเกณฑ์การประเมิน ศักยภาพกลุ่มองค์กรเกษตรกร (3ก) อยู่ในระดับปานกลาง

(1.2.5) กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน

- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์ ซึ่งจะคัดเลือกจากข้อใดข้อหนึ่ง ได้แก่ เป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร หรือเป็นพื้นที่ที่มีค่าข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ ด้านสุขภาพดี ด้านสภาพแวดล้อม การมีงานทำและรายได้ หรือพื้นที่ที่มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร

- ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่มีความพร้อมเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ปี 2558 - 2563 มีความพร้อมและมีศักยภาพในการดำเนินการขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้าน

(1.3) กลุ่มยุวเกษตรกร คัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรที่เป็นเยาวชน อายุระหว่าง 10 - 25 ปี มีความสนใจในงานการเกษตรและการพัฒนาตนเอง

(2) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ เป็นการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ผ่านกระบวนการการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม ดำเนินการจำนวน 2 ครั้งต่อกิจกรรม ดังนี้ (ตารางที่ 3.34)

(2.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน 2 ครั้ง

(2.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

(2.2.1) กิจกรรมพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง

(2.2.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง

(2.2.3) กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก) ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง

(2.2.4) กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน 2 ครั้ง และขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน ดำเนินการ 2 ครั้ง

(2.3) กลุ่มยุวเกษตรกร ดำเนินการจำนวน 2 ครั้ง

ตารางที่ 3.34 จำนวนครั้งการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร

กิจกรรม	จำนวน (ครั้ง)
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	2
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	
2.1 พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน	2
2.2 พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group	2
2.3 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร (3ก)	2
2.4 ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน	
- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน	2
- ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน	2
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	2

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

(3) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพิ่มศักยภาพผู้นำ เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในชุมชน ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด เพื่อให้แม่บ้านเกษตรกรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และทักษะในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดการและวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวการคัดคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาภาวะผู้นำเกษตรกร การจัดการด้านการตลาด เป็นต้น เป้าหมายคือ ผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด 77 จังหวัด ๆ ละ 20 ราย รวม 1,540 ราย ดำเนินการได้ 723 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.95 ของเป้าหมาย และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้สัมมนาเพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับเขต รวม 225 คน อยู่ระหว่างรอการดำเนินการระดับจังหวัดให้เสร็จสิ้นก่อน

(4) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ดำเนินการจัดงานยุวเกษตรกรโลก เสร็จเรียบร้อยแล้วตามเป้าหมาย 1 ครั้ง ทั้งนี้ กิจกรรมการจัดงานชุมนุมยุวเกษตรกร และที่ปรึกษายุวเกษตรกรระดับประเทศ และกิจกรรมการจัดแสดงผลงานและผลิตภัณฑ์เด่นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอยู่ระหว่างการเตรียมการ

3.3.3) ผลได้

(1) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร จำนวน 15,951 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.80 ของเป้าหมาย 25,001 ราย รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3.35)

(1.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว จำนวน 4,010 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.80 ของเป้าหมาย 4,620 ราย และระยะที่ 2 ซึ่งคัดเลือกเกษตรกรที่ผ่านการประเมิน Smart Farmer จากการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ในระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว จำนวน 2,410 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.25 ของเป้าหมายเกษตรกร จำนวน 3,080 ราย

(1.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดำเนินการทั้งหมด 5 กิจกรรม มีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน 6,395 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.73 ของเป้าหมาย 8,915 ราย รายละเอียดดังนี้

(1.2.1) กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน เป้าหมาย 1,155 ราย ดำเนินการจัดกระบวนการ

เรียนรู้เป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว 950 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.25 และระยะที่ 2 ดำเนินการแล้ว 935 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.95

(1.2.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group เป้าหมาย 2,960 ราย จัดกระบวนการเรียนรู้เป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว 2,707 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.45 และระยะที่ 2 ดำเนินการแล้ว 2,065 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.76

(1.2.3) กิจกรรมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด ดำเนินการแล้ว 723 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.95 ของเป้าหมาย 1,540 ราย

(1.2.4) กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร เป้าหมาย 770 ราย ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว 626 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.30 และระยะที่ 2 ดำเนินการแล้ว 620 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.52

(1.2.5) กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน

- ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน เป้าหมาย 2,310 ราย ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว 1,992 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.23 และระยะที่ 2 ดำเนินการแล้ว 1,980 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.71

- ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน เป้าหมาย 180 ราย ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ดำเนินการแล้ว 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 สำหรับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ 2 อยู่ระหว่างการเตรียมการ

(1.3) กลุ่มยุวเกษตรกร ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร โดยจัดกระบวนการเรียนรู้แล้วจำนวน 6,678 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.24 ของเป้าหมาย 11,466 ราย

ตารางที่ 3.35 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

กระบวนการเรียนรู้	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร			
- ระยะที่ 1	4,620	4,010	86.80
- ระยะที่ 2	3,080	2,410	78.25
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร			
2.1 กิจกรรมการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน			
- ระยะที่ 1	1,155	950	82.25
- ระยะที่ 2	1,155	935	80.95
2.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group			
- ระยะที่ 1	2,960	2,707	91.45
- ระยะที่ 2	2,960	2,065	69.76
2.3 กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนระดับจังหวัด	1,540	723	46.95
2.4 กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขั้นพื้นฐานในองค์กรเกษตรกร			
- ระยะที่ 1	770	626	81.30
- ระยะที่ 2	770	620	80.52
2.5 กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน			
2.5.1 ส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน			
- ระยะที่ 1	2,310	1,992	86.23
- ระยะที่ 2	2,310	1,980	85.71
2.5.2 ขยายผลและยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนเพิ่มขีดความสามารถของหมู่บ้านความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน			
- ระยะที่ 1	180	120	66.67
- ระยะที่ 2	180	-	-
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	11,466	6,678	58.24

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

(2) การแลกเปลี่ยนยุวเกษตรกร ดำเนินการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้นำเยาวชนเกษตรกรไปฝึกงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสภาการแลกเปลี่ยนทางการเกษตรของญี่ปุ่น (JAEC) เพื่อให้ผู้นำเยาวชนเกษตรกรพัฒนาทักษะอาชีพด้วยการฝึกปฏิบัติงานจริงในฟาร์มเกษตรกรญี่ปุ่น และนำความรู้และประสบการณ์ มาปรับใช้พัฒนาอาชีพของตนเอง และเผยแพร่สู่ชุมชนได้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมนำความรู้และประสบการณ์ มาปรับใช้พัฒนาอาชีพของตนเอง และเผยแพร่สู่ชุมชน ตลอดจนแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเกษตรกรของทั้งสองประเทศ ระยะเวลาการฝึกอบรม 11 เดือน ดำเนินการได้ 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของเป้าหมาย 10 ราย

3.3.4) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.53 คิดเป็นร้อยละ 49.12 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 38.05 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.75 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 6.19 มีความพึงพอใจระดับน้อย และร้อยละ 0.88 มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ พบว่า (ตารางที่ 3.36)

(1) ด้านการรวมกลุ่มของเกษตรกรเป้าหมาย ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.81 โดยร้อยละ 64.91 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 24.56 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 8.77 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.75 มีความพึงพอใจระดับน้อย

(2) ด้านงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.14 โดยร้อยละ 43.86 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 26.32 มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 19.30 มีความพึงพอใจระดับน้อย ร้อยละ 7.02 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 3.51 มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

(3) ด้านแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรม ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.59 โดยร้อยละ 53.57 พึงพอใจระดับมาก รองลงมาร้อยละ 41.07 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 3.57 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.79 มีความพึงพอใจระดับน้อย

(4) ด้านนโยบายภาพรวมของโครงการ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.57 โดยร้อยละ 51.79 มีความพึงพอใจระดับมาก รองลงมาร้อยละ 42.86 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 3.57 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.79 มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3.36 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	8.77	64.91	24.56	1.75	-	3.81	มาก
2. งบประมาณที่ได้รับ	7.02	26.32	43.86	19.30	3.51	3.14	มาก
3. แนวทางการดำเนินงาน	3.57	53.57	41.07	1.79	-	3.59	มาก
4. นโยบายภาพรวมของโครงการ	3.57	51.79	42.86	1.79	-	3.57	มาก
รวม	5.75	49.12	38.05	6.19	0.88	3.53	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.3.5) ข้อค้นพบ

(1) กลุ่มยุวเกษตรกรมีทุกโรงเรียนภายในจังหวัด แต่ได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มค่อนข้างน้อย

(2) นโยบายการบริหารงานโรงเรียนเปลี่ยนแปลงตามผู้บริหารทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องหลังมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร เช่น ผู้อำนวยการคนเดิมเน้นปลูกฝังนักเรียนเรื่องการเกษตร แต่คนใหม่เน้นเรื่องกีฬา เป็นต้น

(3) การกำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานเป็นการกำหนดมาจากหน่วยงานส่วนกลาง เช่น กำหนดให้อบรมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายจำนวน 2 กลุ่ม แต่สนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุการผลิตให้เพียงกลุ่มเดียว ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ ทำให้ยากต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร

3.3.6) ข้อเสนอแนะ

- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรให้ชัดเจน และชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายทราบตั้งแต่เริ่มโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการสำหรับเจ้าหน้าที่ และเกิดความเหลื่อมล้ำในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มเป้าหมาย

3.2.7 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อสนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กสก.)

1.1.2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน (กสก.)

1.1.3) เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (กสก.)

1.1.4) เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี และมีระบบการควบคุมภายในที่ดีและน่าเชื่อถือ (ตส.)

1.1.5) เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดทำบัญชี งบทดลอง งบการเงิน และเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี (ตส.)

1.1.6) เพื่อให้คณะกรรมการของวิสาหกิจชุมชนสามารถใช้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีในการบริหารจัดการและสนับสนุน และพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (ตส.)

1.2) เป้าหมายของโครงการ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 17,640 ราย (วิสาหกิจชุมชน 1,764 แห่ง) และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 77 เครือข่าย ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 49.6137 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจากกรมส่งเสริมการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวม 154 ราย ด้วยแบบสอบถามออนไลน์

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สืบค้นข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - วันที่ 31 มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 49,613,700 บาท เบิกจ่ายแล้ว 17,620,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.52 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำแนกเป็น กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่ายแล้ว 12,653,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.85 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน 38,514,700 บาท และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เบิกจ่ายแล้ว 4,967,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.76 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจำนวน 11,099,000 บาท

จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 94.64 มีความคิดเห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรทันเวลาต่อการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.36 มีความคิดเห็นว่ามีไม่ทันเวลา เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารและการจัดประชุมต่าง ๆ และร้อยละ 86.81 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 13.19 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการต้องการรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทุกกลุ่ม กิจกรรมการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นต้องมีการจัดประชุมหลายครั้ง และงบประมาณไม่เพียงพอต่อการศึกษาดูงานในพื้นที่ที่มีระยะทางไกล เป็นต้น (ตารางที่ 3.37)

ตารางที่ 3.37 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	
- ทันเวลา	94.64
- ไม่ทันเวลา	5.36
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	
- เพียงพอ	86.81
- ไม่เพียงพอ	13.19

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนด โดยวางแผนบูรณาการร่วมกัน เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายกลุ่มเดียวกัน

3.1.3) ปัจจัยการผลิต

(1) การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการ ผลการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้ (ตารางที่ 3.38)

(1.1) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ให้แก่ วิสาหกิจชุมชน เป้าหมาย 882 แห่ง ดำเนินการแล้ว 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.58 จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 95.00 ของหน่วยงานที่สำรวจ ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ร้อยละ 5.00 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(1.2) การสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าวิสาหกิจชุมชน ที่เป็นผลิตภัณฑ์เด่นของวิสาหกิจชุมชนและมีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและการตลาดแล้ว 6 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 3.90 ของเป้าหมาย 154 ผลิตภัณฑ์

(1.3) การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการให้แก่เกษตรกรเป็ยวิสาหกิจชุมชน (เกษตรกรอำเภอ) เป้าหมาย 882 อำเภอ ดำเนินการแล้ว 739 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 83.79 จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 98.31 ของหน่วยงานที่สำรวจดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ร้อยละ 1.69 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากอยู่ระหว่างกระบวนการแก้ไขเอกสารการส่งเบิกจ่าย

ตารางที่ 3.38 การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการ

รายการ	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่วิสาหกิจชุมชน	แห่ง	882	58	6.58
2. สนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้า	ผลิตภัณฑ์	154	6	3.90
3. สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการให้แก่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน	อำเภอ	882	739	83.79

ที่มา : จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2) กิจกรรม

3.2.1) สนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ดำเนินการโดยการจัดประชุม/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนาคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และกรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนี้ (ตารางที่ 3.39)

(1) จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง

(2) จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัดแล้ว จำนวน 83 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.90 ของเป้าหมาย 154 ครั้ง (77 จังหวัด ๆ ละ 2 ครั้ง) จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 72.88 ของหน่วยงานที่สำรวจ ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด และร้อยละ 27.12 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และอยู่ระหว่างกระบวนการสรรหาผู้แทนวิสาหกิจชุมชนในคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัดชุดใหม่

(3) จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนแล้ว 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.79 ของเป้าหมาย 77 ครั้ง (77 จังหวัด ๆ ละ 1 ครั้ง) จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 93.33 ของหน่วยงานที่สำรวจ ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด และร้อยละ 6.67 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการประสานงานวิสาหกิจชุมชนระดับเขตแล้ว จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของเป้าหมาย 12 ครั้ง (6 เขต ๆ ละ 2 ครั้ง รวม 12 ครั้ง)

(5) จัดสัมมนากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 2 ครั้ง

ตารางที่ 3.39 การสนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548

หน่วย : ครึ่ง

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน	2	1	50.00
2. จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด	154	83	53.90
3. จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด	77	6	7.79
4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการประสานงานวิสาหกิจชุมชนระดับเขต	4	12	33.33
5. จัดสัมมนากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	2	1	50.00

ที่มา : จากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2.2) การส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการโดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 3.40)

(1) สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนแล้ว จำนวน 14,172 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.34 ของเป้าหมาย 17,640 ราย ในจำนวนนี้ได้ดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนที่แล้ว ตามข้อ 3.2.2) ข้อที่ (1)

(2) พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ ดำเนินการจัดเวทีเรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จแล้ว จำนวน 1,203 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.12 ของเป้าหมาย 1,540 ราย จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 79.31 ของหน่วยงานที่สำรวจ ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.69 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 3.40 การส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

หน่วย : ราย

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชน	17,640	14,172	80.34
2. พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่	1,540	1,203	78.12

ที่มา : จากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2.3) การส่งเสริมการแปรรูป ผลการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ด้านการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นต้น สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 3.41)

(1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปขั้นต้นแล้ว จำนวน 610 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.22 ของเป้าหมาย 770 ราย

(2) สนับสนุนการพัฒนากระบวนการผลิตของวิสาหกิจชุมชนตามข้อ (1) แล้ว จำนวน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.16 ของเป้าหมาย 77 แห่ง

จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 94.83 ของหน่วยงานที่สำรวจ ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ส่วนที่เหลือร้อยละ 5.17 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 3.41 การส่งเสริมการแปรรูป

รายการ	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปขั้นต้น	ราย	770	610	79.22
2. สนับสนุนการพัฒนากระบวนการผลิตของวิสาหกิจชุมชน	แห่ง	77	34	44.16

ที่มา : จากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตรข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2.4) การพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ ดำเนินการโดยการจัดประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัดแล้ว จำนวน 43 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 55.84 ของเป้าหมาย 77 จังหวัด โดยการจัดประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับเขต และประเทศจะดำเนินการในไตรมาสที่ 3 และ 4 (ตารางที่ 3.42) จากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 89.09 ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด ร้อยละ 10.91 ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และร้อยละ 22.95 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรภายใต้กิจกรรมไม่เพียงพอ ในส่วนของเงินรางวัลให้กับวิสาหกิจที่ชนะการประกวดโล่รางวัล และควรสนับสนุนค่าเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนสำหรับคณะกรรมการประกวดฯ เนื่องจากในขั้นตอนการดำเนินการต้องมีการจัดประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานหลายครั้ง

ตารางที่ 3.42 การพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ

การจัดประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. ระดับจังหวัด	จังหวัด	77	43	55.84
2. ระดับเขต	เขต	6	-	-
3. ระดับประเทศ	ครั้ง	1	-	-

ที่มา : จากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตรข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

หมายเหตุ : กิจกรรมที่ 2. และ 3. ดำเนินการในไตรมาสที่ 3 และ 4

3.2.5) การทำบัญชี ผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 3.43)

(1) วางแผนบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่แล้วครบตามเป้าหมายจำนวน 1,500 แห่ง

(2) ประเมินความพร้อมของวิสาหกิจชุมชนเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานแล้ว 1,499 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.93 ของเป้าหมาย 1,500 แห่ง

(3) วางรูปแบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในแล้ว 1,478 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.53 ของเป้าหมาย 1,500 แห่ง

ตารางที่ 3.43 การอบรบการทำบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชน

รายการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	หน่วย : แห่ง
			ร้อยละ
1. วางแผนบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร	1,500	1,500	100.00
2. ประเมินความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน	1,500	1,499	99.93
3. วางรูปแบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน	1,500	1,478	98.53

ที่มา : จากการรายงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

3.3) ผลได้

3.3.1) ส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

(1) วิสาหกิจชุมชนได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตแล้ว 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.58 ของเป้าหมาย 882 แห่ง

(2) วิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่เข้าร่วมการจัดเวทีเรียนรู้เบื้องต้น และศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จแล้ว จำนวน 1,203 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.12 ของเป้าหมาย 1,540 ราย

3.3.2) การส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เด่นของวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าแล้ว 6 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 3.90 ของเป้าหมาย 154 ผลิตภัณฑ์

3.3.3) การสนับสนุนด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน (เกษตรอำเภอ) ได้รับสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการแล้ว 739 อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 83.79 ของเป้าหมาย 882 อำเภอ

3.3.4) การทำบัญชี วิสาหกิจชุมชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ การจัดทำบัญชีงบทดลอง งบการเงิน และการใช้ข้อมูลทางการเงินและการบัญชีในการบริหารแล้ว 1,285 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.67 ของเป้าหมาย 1,500 แห่ง

3.4) ความพึงพอใจ

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ ในภาพรวมของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.73 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) โดยเห็นว่ากิจกรรมมีความต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาต่อยอด วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนากิจการต่อไป และวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดทำบัญชีขั้นต้นได้ (ตารางที่ 3.44)

ตารางที่ 3.44 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

หน่วยงาน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	7.41	53.70	38.89	-	-	100.00	3.69	มาก
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	11.86	61.02	22.03	1.70	3.39	100.00	3.76	มาก
รวม	9.73	57.52	30.09	0.89	1.77	100.00	3.73	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าหน่วยงานที่สำรวจ ร้อยละ 68.88 ได้รับผลกระทบต่อกิจกรรมภายใต้โครงการ เช่น การจัดประชุม การถ่ายทอดความรู้ และการศึกษาดูงาน ซึ่งต้องจำกัดจำนวนผู้เข้าประชุมและการอบรมในแต่ละครั้ง สถานที่จัดอบรมต้องมีพื้นที่กว้างเพียงพอ และเกษตรกรไม่สามารถเดินทางไปศึกษาดูงานในบางพื้นที่ได้ เป็นต้น ส่งผลให้ร้อยละ 38.83 ของหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบ มีกิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน

3.5.2) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ร้อยละ 34.07 ของหน่วยงานที่สำรวจ เห็นว่า งบประมาณในภาพรวมของโครงการไม่เพียงพอ สำหรับกิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชน การประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นในส่วนของเงินรางวัลและเบี้ยประชุม และกิจกรรมการศึกษาดูงานในส่วนของค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อศึกษาดูงานในพื้นที่ที่มีระยะทางไกล เป็นต้น

3.5.3) กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชน เป้าหมายในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มโดยสนับสนุนจำนวน 882 กลุ่ม จากวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ 1,764 กลุ่ม โดยร้อยละ 34.43 ของหน่วยงานที่สำรวจ มีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มเป้าหมายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรเพิ่มเป้าหมายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ครอบคลุมวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม ในส่วนของการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา กิจการวิสาหกิจชุมชน ภายใต้กิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

3.6.2) กิจกรรมการจัดประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ในส่วนของเงินรางวัลในการประกวด และควรสนับสนุนงบประมาณในการต่อยอดให้กับวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดแรงจูงใจกับวิสาหกิจชุมชน และควรให้การสนับสนุนเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน สำหรับคณะกรรมการประกวดฯ

3.2.8 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน กิจกรรมแนวทางการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาคการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP)

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ในการใช้บริการภาคการเกษตรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาคการเกษตรของไทย

1.1.2) เพื่อศึกษาความต้องการการให้บริการ ASP ของผู้รับบริการ

1.2) เป้าหมายของโครงการ

1.2.1) เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลังโรงงาน ในพื้นที่จังหวัด (ตารางที่ 3.45)

ตารางที่ 3.45 พื้นที่สำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลังโรงงาน

สินค้า	ภาค	จังหวัด
ข้าว	เหนือ	เชียงราย นครสวรรค์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ พะเยา สุโขทัย
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	อุบลราชธานี นครราชสีมา ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ขอนแก่น บุรีรัมย์
	กลาง	สุพรรณบุรี สระแก้ว ลพบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี
	ใต้	พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช
อ้อยโรงงาน	เหนือ	กำแพงเพชร นครสวรรค์ เพชรบูรณ์
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ชัยภูมิ ขอนแก่น หนองบัวลำภู นครราชสีมา
	กลาง	กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ลพบุรี
มันสำปะหลังโรงงาน	เหนือ	กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิษณุโลก
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	นครราชสีมา อุบลราชธานี ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ เลย
	กลาง	กาญจนบุรี สระแก้ว ลพบุรี

ที่มา: จากการรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

1.2.2) ผู้ให้บริการและผู้รับบริการทางการเกษตร ได้แก่ ธุรกิจการไถเตรียมดินการปลูกโดยใช้รถไถร่อนเพื่อการเกษตร การเก็บเกี่ยว และการขนส่งสินค้าข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12)

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 2.2840 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

- รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

- ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 2,284,000 บาท เบิกจ่ายแล้ว 288,401 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.63 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

3.1.2) หน่วยงานที่ดำเนินการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด

3.2) กิจกรรม

สำหรับกิจกรรมโครงการนี้ เป็นการดำเนินงานตามกระบวนการศึกษาวิจัย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 ดำเนินการเตรียมงานและวางแผน มีความก้าวหน้าร้อยละ 20.00 โดยได้จัดประชุมคณะทำงานแล้ว 1 ครั้ง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัยและรายละเอียดแผนปฏิบัติงาน นำเสนอโครงร่างงานวิจัยฯ ต่อคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยและประเมินผล (สศก.) และจัดอบรมให้ความรู้แก่นักวิจัยเรียบร้อยแล้ว สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล และการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องปรับแผนการดำเนินงานใหม่ ซึ่งจะสามารถดำเนินการต่อได้หลังสถานการณ์คลี่คลาย

3.3) ข้อค้นพบ

- ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ และผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

3.2.9 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อนำผลผลิตจากการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาทำเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่เป็นวัฒนธรรมภูมิปัญญาทางอาหารของท้องถิ่น สร้างผลิตภัณฑ์เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและพัฒนาให้เป็นสินค้า OTOP และส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP

1.2) เป้าหมายโครงการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 9 ผลิตภัณฑ์ ใน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง ฉะเชิงเทรา ศรีสะเกษ นครพนม น่าน พิษณุโลก ราชบุรี พัทลุง และยะลา

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

1.4) งบประมาณ 1.7955 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจากกรมปศุสัตว์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดของกรมปศุสัตว์ จังหวัดละ 1 ราย รวม 6 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สืบค้นข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ ได้รับงบประมาณ จำนวน 1,795,500 บาท ผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 เบิกจ่ายแล้ว จำนวน 296,940 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.54 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จากการสำรวจ พบว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 75.00 เห็นว่า มีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 เห็นว่าไม่เพียงพอ (ตารางที่ 3.46)

ตารางที่ 3.46 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	100.00
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	100.00
- เพียงพอ	75.00
- ไม่เพียงพอ	25.00

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน พบว่า โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน มีการบูรณาการภายในหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และสำนักงานปศุสัตว์เขต นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (OTOP) ประเภทผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ สู่การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) โดยมีกำหนดจัดในวันที่ 23 - 25 มีนาคม 2564 ณ พื้นที่จังหวัดตรัง โดยเชิญวิทยากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดตรัง บรรยายในหัวข้อขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนสินค้า OTOP โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำผลิตภัณฑ์ขึ้นทะเบียนสินค้า OTOP จากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การคัดเลือกผู้ผลิตฯ และชนิดปศุสัตว์ที่เลี้ยงในพื้นที่ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 - 9 จะทำการคัดเลือกผู้ผลิต และชนิดปศุสัตว์ที่เลี้ยงในพื้นที่และเหมาะสมที่จะนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่เป็นวัฒนธรรมการบริโภคของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะทำการประชุมหารือเพื่อร่วมกันคัดเลือกให้เหลือผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวแทนของแต่ละเขตที่จะเป็นผลิตภัณฑ์เป้าหมายเพียงเขตละ 1 ผลิตภัณฑ์ โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดเลือกรวม 9 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ไขนกกระทาพะไล้สมุนไพรวงทอง เป็ดแปดริ้วอย่างซอสพริกไทยดำ ลูกชิ้นโคขุนดอกคำดวนศรีสะเกษ ลาปโก้วงคำเก็ม ไส้อั่วไก่ประตูทางด้ามะแขวนทุ่งช้าง ลูกชิ้นพิษณุโลกราม่า พะไล้ไก่วงราชบุรี คั่วกลิ้งโคขุนศรีวิชัย และมัสมั่นโคเนื้อรามัน (ตารางที่ 3.47)

ตารางที่ 3.47 ผลผลิตภัณฑ์และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตที่ผ่านการคัดเลือก

เขต	จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	กลุ่มเกษตรกร
1	อ่างทอง	ไข่นกกระทาพะไลสมุนไพรอ่างทอง	วิระพงษ์ฟาร์ม
2	ฉะเชิงเทรา	แปดแปดรีว้างซอสพริกไทยดำ	แปดสยาม ฟู้ด
3	ศรีสะเกษ	ลูกชิ้นโคขุนดอกถั่วหวานศรีสะเกษ	ลูกชิ้นลำดวนทอง
4	นครพนม	ลาบไก่วงคำเก็ม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่วงบ้านคำเก็ม
5	น่าน	ไส้อั่วไก่ประดู่ทางด้ามะแขว่นทุ่งช้าง	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่ประดู่ทางด้ามะแขว่นทุ่งช้าง
6	พิษณุโลก	ลูกชิ้นพิษณุโลกราม่า	ลูกชิ้นพิษณุโลกราม่า
7	ราชบุรี	พะไลไก่วงราชบุรี	วิสาหกิจชุมชนไก่วงราชบุรี
8	พัทลุง	คั่วกลิ้งโคขุนศรีวิชัย	สหกรณ์โคเนื้อศรีวิชัยพัทลุง จำกัด
9	ยะลา	มัสมั่นโคเนื้อรามัน	วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ บ้านบุเกะจือฮา

ที่มา : กรมปศุสัตว์ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564)

3.2.2) การทดลองผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ อยู่ระหว่างการทดลองผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ส่วนการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากต้องดำเนินการกิจกรรมทดลองผลิตผลิตภัณฑ์ให้แล้วเสร็จก่อน

3.3) ผลได้

ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้รับการพัฒนา จำนวน 9 ผลิตภัณฑ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการจ้างเหมาผลิตผลิตภัณฑ์ และทดลองผลิตผลิตภัณฑ์ โดยเป็นการให้ผู้บริโภคได้ลองชิม และเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจและมั่นใจได้ว่าผลิตภัณฑ์ได้รับการผลิตมาอย่างมีคุณภาพ

3.4) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์โครงการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.75 โดยร้อยละ 58.34 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.33 พึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 8.33 พึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สามารถสอบถามความพึงพอใจได้บางประเด็น เนื่องจากบางกิจกรรมยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ (ตารางที่ 3.48)

ตารางที่ 3.48 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เฉลี่ย	แปลผล
1. งบประมาณที่ได้รับ	-	75.00	25.00	-	-	3.75	มาก
2. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่	-	50.00	50.00	-	-	3.50	มาก
3. การประชาสัมพันธ์โครงการ	25.00	50.00	25.00	-	-	4	มาก
รวม	8.33	58.34	33.33	-	-	3.75	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

- เกษตรกรที่มีความสามารถในการผลิตสินค้าชุมชนที่มีคุณภาพสนใจเข้าร่วมโครงการมากกว่าเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้

3.6) ข้อเสนอแนะจากการติดตาม

- โครงการในระยะต่อไป ควรมีการสำรวจความต้องการของเกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อกำหนดจำนวนเป้าหมายเกษตรกรให้สอดคล้องกับความต้องการและงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

3.2.10 โครงการส่งเสริมการพัฒนาาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว (กรมการข้าว)

(1) เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงสีสหกรณ์/วิสาหกิจชุมชนให้เตรียมพร้อมเข้าสู่กระบวนการจัดทำระบบ GMP โรงสีข้าวเพื่อส่งเสริมการขึ้นทะเบียนข้าวพื้นเมืองให้เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพิ่มมูลค่าด้วยการสร้างอัตลักษณ์ หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิดให้กับสินค้าข้าว และให้ได้การรับรองมาตรฐาน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าและจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้ทั้งในและต่างประเทศ

(2) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว ทั้งการผลิต การแปรรูป และการตลาด ให้เข้าสู่ระดับสินค้า OTOP

(3) เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีความพร้อมเข้าสู่ระบบควบคุมภายในแบบกลุ่ม (ICS) และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อจัดหาและเชื่อมโยงตลาดที่จะรองรับผลผลิตข้าวอินทรีย์ของโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ และผลผลิตข้าว GAP ของโครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ให้เกษตรกรสามารถขายได้ในราคาที่สูงตามคุณภาพ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ตลาดข้าวคุณภาพข้าวตลาดเฉพาะ และผลิตภัณฑ์จากข้าวระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางการจำหน่าย และเพิ่มมูลค่าข้าวได้มากขึ้น

1.1.2) กิจกรรมตลาดเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(1) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตคุณภาพของเกษตรกรและพัฒนาทักษะทางด้านการตลาด ผ่านเครือข่ายออนไลน์เพื่อพัฒนาและคัดเลือกสินค้าด้านการเกษตร/สินค้าแปรรูปด้านการเกษตร ที่มีศักยภาพในการจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์

(2) เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(3) เพื่อพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรหรือตลาดเกษตรกร ให้เป็นเอกลักษณ์และเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร/สินค้าด้านการเกษตรออนไลน์ให้เป็นที่รู้จักและกระตุ้นการรับรู้ของผู้บริโภคในวงที่กว้างขึ้น และเพื่อสร้างเครือข่ายด้านการตลาดด้วยการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตคุณภาพ

(4) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงโภชนาการและแปรรูป ที่สามารถสนับสนุนการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการประชาสัมพันธ์ข้าวและยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์สารสำคัญและสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ รวมทั้ง คุณสมบัติเฉพาะของข้าวในเชิงบริโภคและแปรรูป

1.1.3) กิจกรรมพัฒนาการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (กรมส่งเสริมสหกรณ์) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตร เชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าคัลเลอร์ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

1.2) เป้าหมายของโครงการ

1.2.1) กรมส่งเสริมการเกษตร

(1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานตลาดเกษตรกรและตลาดสินค้าเกษตร และเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 - 6

(2) เกษตรกร 77 จังหวัด

- 1.2.2) กรมการข้าว
- (1) กลุ่มเกษตรกร จำนวน 8 กลุ่ม ได้รับการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสินค้า OTOP
- (2) กลุ่มเกษตรกร จำนวน 30 จังหวัด ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการตลาด
- (3) กลุ่มผู้ประกอบการ/โรงสี 10 แห่ง ได้รับเครื่องหมายรับรองข้าวพันธุ์แท้

1.2.3) กรมส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 146 แห่ง

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 60.1727 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจากกรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ของกรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 78 ราย จำแนกเป็น

- (1) กรมการข้าว จังหวัดละ 1 ราย รวม 9 ราย (เป้าหมาย 30 จังหวัด)
- (2) กรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดละ 1 ราย รวม 60 ราย (เป้าหมาย 77 จังหวัด)
- (3) กรมส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดละ 1 ราย รวม 9 ราย (เป้าหมาย 77 ราย)

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว ดำเนินการโดยกรมการข้าว

3.1.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณ ทั้งสิ้น 28,417,000 บาท เบิกจ่ายแล้ว 5,125,013.89 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.03 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จากการสำรวจ พบว่า หน่วยงานในพื้นที่ได้รับงบประมาณทันเวลา สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 88.89 เห็นว่า เพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 11.11 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน (ตารางที่ 3.49)

ตารางที่ 3.49 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	100.00
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	100.00
- เพียงพอ	88.89
- ไม่เพียงพอ	11.11

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) กิจกรรม

(1) การสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ผลิตข้าวพื้นเมือง ข้าวสีข้าว GI ดำเนินการสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตข้าวให้มีความเข้มแข็งในการต่อยอดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว ทั้งการผลิต การแปรรูปและการตลาด ให้สินค้าสามารถยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP มีเป้าหมาย 8 กลุ่ม โดยอยู่ระหว่างดำเนินการจ้างหน่วยงานภายนอกพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการทำสัญญาแล้ว 4 กลุ่ม ส่วนที่เหลือรอดหมายทำสัญญาอีก 4 กลุ่ม

(2) การเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP มีการดำเนินการจับคู่กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์และข้าว GAP กับผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการ และจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ซื้อขายผลผลิตข้าวจากโครงการฯ ดำเนินการแล้ว 11 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 36.67 ของเป้าหมาย 30 จังหวัด

(3) การรณรงค์บริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวของไทย ดำเนินการแล้ว 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของเป้าหมาย 10 แห่ง

3.1.3) ผลได้

(1) พื้นที่ที่รองรับผลผลิตข้าวอินทรีย์ ซึ่งดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ในโครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ดำเนินการเปิดรับสมัครผู้ประกอบการและกลุ่มเกษตรกรแล้ว 11 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของเป้าหมาย 77 จังหวัด โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการซื้อขายข้าว (MOU) ทั้งสิ้น 641 ฉบับ ระหว่างผู้ประกอบการค้าข้าว 37 ราย และกลุ่มเกษตรกรจำนวน 641 กลุ่ม เกษตรกร 12,997 ราย พื้นที่ 163,306.75 ไร่ โดยประมาณการผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ 57,160.15 ตัน และประมาณการผลผลิตที่คาดว่าจะขาย 33,815.92 ตัน

(2) กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและต่อยอด ดำเนินการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร จำนวน 12 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.79 ของเป้าหมาย 76 กลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดได้ อาทิ การลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำในการจัดทำระบบ GMP โรงสีข้าว

(3) การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการตลาด จำนวน 11 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 36.67 ของเป้าหมาย 30 จังหวัด

(4) การรับรองมาตรฐานสินค้าข้าว จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.00 ของเป้าหมาย 10 แห่ง

3.1.4) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกร ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์โครงการ การให้ความร่วมมือของเกษตรกรต่อการทำกิจกรรม ความสามัคคีและความพร้อมเพรียงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ความเข้มแข็งของผู้นำในการขับเคลื่อนหรือกระตุ้นสมาชิกในการเข้าร่วมโครงการฯ และการการพบปะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.54 โดยร้อยละ 44.44 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.33 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 12.50 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 5.56 มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 4.17 มีความพึงพอใจในระดับน้อย (ตารางที่ 3.50)

ตารางที่ 3.50 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณที่ได้รับ	11.11	33.33	44.44	-	11.11	3.33	ปานกลาง
2. การพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกร	22.22	44.44	22.22	11.11	-	3.78	มาก
3. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่	22.22	11.11	33.33	11.11	22.22	3.00	ปานกลาง
4. การประชาสัมพันธ์โครงการ	-	66.67	11.11	11.11	11.11	3.33	ปานกลาง
5. การให้ความร่วมมือของเกษตรกรต่อการทำกิจกรรม	11.12	44.44	44.44	-	-	3.67	มาก
6. ความสามัคคีและความพร้อมเพรียงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	22.22	44.44	33.33	-	-	3.89	มาก
7. ความเข้มแข็งของผู้นำในการขับเคลื่อน กระตุ้นสมาชิกในการเข้าร่วมโครงการฯ	11.11	55.56	33.33	-	-	3.78	มาก
8. การการพบปะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	-	55.56	44.44	-	-	3.56	มาก
รวม	12.50	44.44	33.33	4.17	5.56	3.54	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.5) ข้อค้นพบ

(1) หน่วยงานในพื้นที่บางหน่วยงานมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการดำเนินงาน เนื่องจากแนวทางในการดำเนินงานจากส่วนกลางไม่ชัดเจน ไม่มีคู่มือและการชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน โครงการ

(2) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

3.1.6) ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ชัดเจน และควรมีคู่มือประกอบการดำเนินงานสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่

3.2) กิจกรรมตลาดสินค้าเกษตรหรือตลาดเกษตรกร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

3.2.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 8,857,500 บาท เบิกจ่ายแล้ว ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 จำนวน 1,489,607.32 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.82 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จากการสำรวจ พบว่า หน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 96.67 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา ส่วนที่เหลือร้อยละ 3.33 เห็นว่าไม่ทันเวลา สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 46.67 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 53.33 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากมีความต้องการงบประมาณสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตลาดเพิ่มเติม (ตารางที่ 3.51)

ตารางที่ 3.51 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	100.00
- ทันเวลา	96.67
- ไม่ทันเวลา	3.33
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	100.00
- เพียงพอ	46.67
- ไม่เพียงพอ	53.33

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

(2) หลักสูตรการอบรม หน่วยงานมีแผนการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ในหลักสูตรการจัดการธุรกิจเกษตรและโลจิสติกส์ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกร ผ่านกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้านกระบวนการผลิต กระบวนการหลังเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการตลาด เป็นต้น

3.2.2) กิจกรรม

(1) การพัฒนาความรู้และศักยภาพในการจัดการธุรกิจเกษตรและโลจิสติกส์ มีการดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรจำนวน 690 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.14 ของเป้าหมาย 840 ราย โดยการส่งเสริมความรู้ด้านการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และประสบการณ์จริงในด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการขนส่งเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และวางแผนการผลิตที่เน้นการผลิตที่ตรงตามความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง

(2) การพัฒนาตลาดเกษตรกร ดำเนินการพัฒนาตลาดเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน 32 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.56 ของเป้าหมาย 77 แห่ง ทั้งนี้ หลายพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(3) การประชาสัมพันธ์ตลาดเกษตรกร หน่วยงานในพื้นที่และหน่วยงานส่วนกลาง ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตลาดสินค้าเกษตรผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ โดยดำเนินการแล้ว 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.50 ของเป้าหมาย 8 ครั้ง

(4) การประเมินสถานการณ์ตลาดสินค้าเกษตร มีการดำเนินการประเมินสถานการณ์สินค้าเกษตรไปแล้ว 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของเป้าหมาย 5 ครั้ง

3.2.3) ผลได้

(1) ตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากหลายพื้นที่ไม่สามารถรวมกลุ่มและพัฒนาได้เพราะสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(2) การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด และการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตหน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 84.58 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดและการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิต โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผ่านช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น โรงพยาบาล และหน่วยงานราชการในพื้นที่ รวมไปถึงหน่วยงานภาคี เช่น ห้างสรรพสินค้า และปั้มน้ำมัน เป็นต้น ส่วนที่เหลือร้อยละ 15.52 ยังไม่มีการเชื่อมโยง เนื่องจากบางพื้นที่มีผลผลิตไม่มากพอ

3.2.4) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ การพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกร ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์โครงการ การให้ความร่วมมือของเกษตรกรต่อการทำกิจกรรม ความสามัคคีและความพร้อมเพรียงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ความเข้มแข็งของผู้นำในการขับเคลื่อน กระตุ้นสมาชิกในการเข้าร่วมโครงการ และการพบปะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ หรือความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89 โดยร้อยละ 42.67 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29.31 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 17.24 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 9.27 มีความพึงพอใจในระดับน้อย และร้อยละ 1.51 มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด (ตารางที่ 3.52)

ตารางที่ 3.52 ความพึงพอใจของการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณที่ได้รับ	5.17	27.59	36.21	25.86	5.17	3.02	ปานกลาง
2. การพัฒนาศักยภาพให้แก่เกษตรกร	11.24	51.72	25.86	3.45	1.72	3.79	มาก
3. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่	8.62	36.21	43.10	12.07	-	3.41	มาก
4. การประชาสัมพันธ์โครงการ	10.34	37.93	39.66	10.34	1.72	3.45	มาก
5. การให้ความร่วมมือของเกษตรกรต่อการทำกิจกรรม	25.86	48.28	17.24	8.62	-	3.91	มาก
6. ความสามัคคีและความพร้อมเพรียงของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	27.59	50.00	17.24	5.17	-	-	มาก
7. ความเข้มแข็งของผู้นำในการขับเคลื่อน กระตุ้นสมาชิกในการเข้าร่วมโครงการ	24.14	46.55	24.14	5.17	-	-	มาก
8. การการพบปะแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ความคืบหน้า ปัญหา อุปสรรค ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	18.97	43.10	31.03	3.45	3.45	-	มาก
รวม	17.24	42.67	29.31	9.27	1.51	-	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.2.5) ข้อค้นพบ

(1) งบประมาณในการสนับสนุนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในตลาด เช่น พัดลม โตะ เก้าอี้ มีเฉพาะในตลาดถาวร

(2) ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ได้

3.2.6) ข้อเสนอแนะ

(1) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการสนับสนุนอุปกรณ์อำนวยความสะดวกตามความเหมาะสมของตลาดเกษตรกรแต่ละจังหวัด และควรสอดคล้องกับขนาดของตลาดของแต่ละจังหวัด และจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(2) การจัดฝึกอบรม ควรปรับรูปแบบเป็นการใช้การสื่อสารทางไกล หรือการรวมกลุ่มย่อย และเร่งรัดการดำเนินงานหากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คลี่คลายลง

3.3) กิจกรรมพัฒนาการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

3.3.1) ปัจจัยนำเข้า

หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 22,898,200 บาท เบิกจ่ายแล้ว จำนวน 17,395,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.97 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ เป็นการเบิกจ่ายงบประมาณเฉพาะเงินอุดหนุนสำหรับก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรให้แก่สหกรณ์ จากการสำรวจ พบว่าหน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 75.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับทันเวลา ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 เห็นว่าไม่ทันเวลา ซึ่งหน่วยงานได้แจ้งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายให้ทราบแล้ว เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ต้องชะลอและเลื่อนออกไป สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 75.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับเพียงพอ ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.00 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน (ตารางที่ 3.53)

ตารางที่ 3.53 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	
- ทันเวลา	75.00
- ไม่ทันเวลา	25.00
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	
- เพียงพอ	75.00
- ไม่เพียงพอ	25.00

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.3.2) กิจกรรม

(1) การส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการด้านการตลาด และการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ มีการดำเนินการแล้ว 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.37 ของเป้าหมาย 146 แห่ง เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานและโครงการสำคัญตามนโยบายหลักด้านการบริหารจัดการสินค้า และเตรียมจัดประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) การสนับสนุนเงินอุดหนุนในการก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร หน่วยงานส่วนกลางมีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตรให้แก่สหกรณ์ โดยมีสหกรณ์เป้าหมาย 2 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรการเกษตรควนโดน จำกัด จังหวัดสตูล และสหกรณ์การเกษตรผาง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ผู้รับจ้างและทำสัญญาเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างตามงวดงานที่กำหนด

3.3.3) ผลได้

(1) สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพการตลาดสินค้าเกษตร โดยเป็นการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านตลาดการค้าออนไลน์ และระบบบัญชีให้แก่สถาบันเกษตรกร เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน และส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ยังไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากหน่วยงานส่วนกลางได้ปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

3.3.4) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินโครงการในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับ ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ และการประชาสัมพันธ์โครงการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 โดยร้อยละ 77.78 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 11.11 เท่ากัน มีความพึงพอใจมากที่สุด และปานกลาง ทั้งนี้ สามารถสอบถามได้บางประเด็น เนื่องจากบางกิจกรรมยังไม่ได้ดำเนินการ (ตารางที่ 3.54)

ตารางที่ 3.54 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณที่ได้รับ	33.33	33.34	33.33	-	-	4.00	มาก
2. ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3. การประชาสัมพันธ์โครงการ	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
รวม	11.11	77.78	11.11	-	-	4.00	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.3.5) ข้อค้นพบ

หน่วยงานในพื้นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเฉพาะเงินอุดหนุนการก่อสร้างตลาดกลางสินค้าเกษตร และยังไม่ได้นำมาดำเนินการกิจกรรมตามแผนที่กำหนด เนื่องจากต้องรอคู่มือโครงการจากหน่วยงานส่วนกลางของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานส่วนกลางมีการปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานและโครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

3.3.6) ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานส่วนกลาง ควรเร่งจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เหลือ และจัดทำคู่มือเพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด และหน่วยงานส่วนกลางควรมีแผนการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนดได้ทันเวลา

3.2.11 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) **วัตถุประสงค์ของโครงการ** เพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินกิจการและธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับอำเภอ เพื่อผลักดันให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม จัดเก็บและแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตรของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมถึงการตลาด ได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตร เชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าคลัสเตอร์ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และเพื่อให้คณะกรรมการและผู้จัดการใช้ข้อมูลทางการเงินและการบัญชีในการวางแผนธุรกิจแก่สหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการทางการเงินการบัญชีให้มีประสิทธิภาพ

1.2) **เป้าหมายโครงการ** พัฒนาศหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 507 แห่ง

1.3) **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

1.4) **งบประมาณ** งบทั้งสิ้น 117.6569 ล้านบาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 107.2008 ล้านบาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 10.4561 ล้านบาท)

1.5) **ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ** ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการภาพรวมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของสหกรณ์จังหวัด และตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด จำนวน 84 ราย (แบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน ได้รับจัดสรรงบประมาณรวม 117,656,900 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 เบิกจ่ายแล้ว 61,238,117.50 คิดเป็นร้อยละ 52.05 โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์มีการเบิกจ่าย 55,847,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.10 ของงบประมาณ 107,200,800 บาท และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เบิกจ่าย 5,390,217.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.55 ของงบประมาณ 10,456,100 ล้านบาท (ตารางที่ 3.55)

ตารางที่ 3.55 การจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการ

หน่วย : บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณที่ได้รับ	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	107,200,800	55,847,900	52.10
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	10,456,100	5,390,217.50	51.55
รวม	117,656,900	61,238,117.50	52.05

ที่มา : จากรายงานผลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.1.2) การเข้าร่วมโครงการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ 590 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร 471 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร 119 แห่ง) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 400 แห่ง

3.1.3) หลักสูตรในการอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดอบรม 3 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ และหลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการ

3.2) กิจกรรม

3.2.1) กิจกรรมของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

(1) เพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจรวบรวม จัดเก็บและแปรรูปผลผลิตการเกษตร ในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เป้าหมาย 107 แห่ง ดำเนินการไปแล้ว 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.97 เนื่องจากมีการปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผน สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับเงินอุดหนุนในการจัดหาอุปกรณ์และสิ่งก่อสร้าง ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว จำนวน 31 แห่ง (จากเป้าหมาย 38 แห่ง) คิดเป็นร้อยละ 81.58 ส่วนการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ก้าวทันตลาดผู้บริโภค (New Normal) จำนวน 4 ชนิดสินค้าให้แก่สหกรณ์เป้าหมาย ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2564

(2) เพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับอำเภอ เป้าหมาย 400 แห่ง ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ เนื่องจากมีการปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดอยู่ระหว่างจัดหาคู่มือการขับเคลื่อนงานโครงการ โดยมีกำหนดการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

(3) สนับสนุนเงินอุดหนุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์/โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย 38 แห่ง ดำเนินการไปแล้ว 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.58

3.2.2) กิจกรรมของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

(1) เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ด้วยเทคโนโลยีการบริหารจัดการทางการเงินบัญชี เป้าหมาย 400 แห่ง ดำเนินการไปแล้ว 91 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.75 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การอบรมเจ้าหน้าที่สหกรณ์มีการชะงักตัวในช่วงแรก ประกอบกับเป็นโครงการบูรณาการซึ่งต้องเข้าปฏิบัติงานพร้อมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด

(2) กำกับแนะนำ มีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 3

(3) ติดตามและประเมินผล มีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 4

3.3) ผลได้

ผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้

3.4) ความพึงพอใจ

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ในระดับพื้นที่ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.95 โดยร้อยละ 57.09 มีความพึงพอใจระดับมาก รองลงมาร้อยละ 20.90 มีความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 20.21 มีความพึงพอใจปานกลาง ร้อยละ 1.21 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด และร้อยละ 0.61 มีความพึงพอใจน้อย (ตารางที่ 3.56)

ตารางที่ 3.56 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
1. งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน	6.06	3.03	27.27	42.42	21.21	3.70	มาก
2. รูปแบบการดำเนินงานโครงการ	-	-	24.24	60.61	15.15	3.91	มาก
3. หลักเกณฑ์การดำเนินงานโครงการ	-	-	18.75	59.38	21.88	4.03	มาก
4. หลักสูตรที่อบรมให้แก่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	-	-	15.63	59.38	25.00	4.06	มาก
5. ภาพรวมของโครงการ	-	-	15.15	63.64	21.21	4.03	มาก
รวม	1.21	0.61	20.21	57.09	20.90	3.95	มาก

ที่มา : จากการสำรวจผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีการชะลอตัวในช่วงแรก

3.5.2) กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด และขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำคู่มือการขับเคลื่อนงานโครงการ

3.6) ข้อเสนอแนะ

ควรปรับแนวทางการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงาน/โครงการสำคัญตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และไม่เกิดความล่าช้า

3.2.12 โครงการส่งเสริมการพัฒนาาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อศึกษาและพัฒนาเทคนิคหรือเครื่องมือในการตรวจสอบความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในภาคการเกษตร

1.1.2) เพื่อศึกษาแนวทางการประกันภัยการเกษตรเพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติให้แก่เกษตรกร

1.2) เป้าหมายของโครงการ

1.2.1) จัดจ้างศึกษาแนวทางการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณในการช่วยเหลือเกษตรกรจากภัยพิบัติทางธรรมชาติเข้าสู่ระบบประกันภัยการเกษตร และแนวทางการประกันภัยสินค้าเกษตรที่สำคัญ

1.2.2) จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเกษตรกร

1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 2.3610 ล้านบาท

1.5) ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ จากสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 31 มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 2,361,000 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากมีการปรับแก้งานในงวดที่ 1 อยู่ระหว่างกระบวนการตรวจรับงานทำให้การเบิกจ่ายล่าช้ากว่าแผน

3.1.2) หน่วยงานที่ดำเนินการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

3.2) กิจกรรม

จัดจ้างที่ปรึกษา ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาแล้ว โดยที่ปรึกษาได้นำเสนอรายงานขั้นต้น (Inception Report) แล้วเสร็จ ทั้งนี้มีการปรับแก้งานงวดที่ 1 ซึ่งอยู่ระหว่างกระบวนการตรวจรับงานที่ปรับแก้ไข

3.2.13 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1 **วัตถุประสงค์โครงการ** เพื่อติดตามการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป

1.2 **เป้าหมายของโครงการ** รายงานการติดตามโครงการในภาพรวม 1 เรื่อง โดยการติดตามครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก 12 โครงการ ในพื้นที่ 7,255 ตำบล

1.3 **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4 **งบประมาณ** จำนวน 2.7160 ล้านบาท

1.5 **ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ** ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 กันยายน 2564

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การติดตามผลการดำเนินงาน 2 ครั้ง โดยกำหนดประเด็นตัวชี้วัด และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยสุ่มสัมภาษณ์ตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด ดังนี้

(1) ครั้งที่ 1 จัดเก็บข้อมูลช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564 จัดทำรายงานช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2564 ประเด็นการติดตาม ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ ผลการเบิกจ่ายผลได้ ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

(2) ครั้งที่ 2 จัดเก็บข้อมูลช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2564 จัดทำรายงานช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน 2564 ประเด็นการติดตาม ได้แก่ การเบิกจ่ายงบประมาณ ผลได้ ผลลัพธ์เบื้องต้น ความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 - วันที่ 30 มีนาคม 2564

2.2.2) สํารวจข้อมูลจากประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2564

3) ผลการติดตาม

ดำเนินการโดยศูนย์ประเมินผล และกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ได้รับจัดสรรงบประมาณ 5.5285 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564 มีผลเบิกจ่าย 0.2742 ล้านบาท และ PO จำนวน 2.9330 ล้านบาท จำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

3.1) ประเมินผลแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ดำเนินการจัดจ้างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวงเงิน 2.8100 ล้านบาท ได้ส่งงานและตรวจรับงานงวดที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว วงเงิน 0.4215 ล้านบาท

3.2) ติดตามผลการดำเนินงาน

3.2.1) ติดตามนิเทศงานโครงการ ดำเนินการจัดทำเอกสารงบประมาณโดยสังเขป ปี 2564 ของแผนงานฯ เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน นิเทศงาน

โครงการภายใต้แผนงานฯ เพื่อให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ 1 ครั้ง และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปี 2564 ของแผนงานฯ แล้ว 2 ครั้ง

3.2.2) ติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ โดยจัดทำสรุปรายงานผลการติดตามเสนอผู้บริหาร กษ. แล้ว 2 ครั้ง ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564

4) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1) งานตามภารกิจติดตามประเมินผล เป็นงานที่ต้องลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเชิงลึกถึงผลสัมฤทธิ์ ปัญหาอุปสรรคของโครงการ แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องปรับแผนการปฏิบัติงานในพื้นที่และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ และการสัมภาษณ์ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น การใช้โปรแกรม Zoom ในกลุ่มเป้าหมายที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี และอาจจะใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ หรือส่งไปรษณีย์ตอบกลับ

4.2) งานจัดจ้างที่ปรึกษา มีปัญหาการสรรหาที่ปรึกษา เนื่องจากในการดำเนินการครั้งแรกใช้วิธีการคัดเลือก แต่ไม่มีผู้สมัครเข้าคัดเลือก จึงต้องปรับเปลี่ยนเป็นวิธีการเจาะจงแทน ทำให้การดำเนินงานตามกระบวนการต้องล่าช้าออกไป

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรงกลาง บางเขน
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0 2579 0507 โทรสาร 0 2579 0507
www.eva.oae.go.th